

Tutu nuu' ña ni ke'i San Pablo kua'an nda'a' ne ini xini Jesús, ne ndiee' ñuu Corinto

Ti'vi' ra cha'an' nia

1 ¹Yu'u nduu' Pablo, te ni kana Ndiosí xa'a' a ña kuní mii' a te kunduu i te tianu' Jesucristo sania'á ichi' a. Ti'vi' yu'u xiin' ñani e' Sóstenes ²cha'an' sakuu' ndo'ó, ne nakayá xa'a' Ndiosí, ne ndiee' ñuu Corinto, ne ndoo nuu' Ndiosí xa'a' ña ni xaa Cristo Jesús. Te ni kana a ndo'ó te kunduu ndo' nditia a xiin' sakuu' ne yivi', ne ndiee' mii' ka iin yivi', ne nakuni ña Jesucristo nduu' xto'o nia ndee naa nduu' tu a xto'o yoo'.

© 1996 David C. Cook

*Yo'o' ndu'u' Pablo ke'i ra tutu ña ku'un
nda'a' ne ndiee' ñuu Corinto (1.3)*

³Na sañu'u' na Ndiosí, yuva' e', xiin' xto'o e' Jesucristo, ndo'ó, te na taxi tu a ña mani' koo xiin' ndo'.

Taxi' Pablo ña chindani Ndiosí

⁴Saa kivi' taxi' i ña chindani Ndiosí e' xa'a' ndo', te sakan' tu xa'a' a ña ndani mii' Ndiosí ndo'ó ni xaa Cristo Jesús.

⁵Kuachi ndii ña jaan' ni xaa sakan', te ni sañu'u' va Ndiosí ndo'ó xiin' ña chuun va ndo' sania'á ndo' tu'un a, te ni taxi tu a ña ndichi va ndo'. ⁶Te xiin' ña jaan' nia'á ndo' ña ni tuxi' va tu'un va'a, ña ni sania'á ndu ndo'ó xa'a' Cristo, nimá ndo'. ⁷Xa'a' a jaan' na koo' ka ndee iin ña chuun va ña xaxa' Ndiosí nuu' e' kuní nuu' ndo'ó ña ndiatu' ndo' kii' xaa' kivi' ña nandiko' xto'o e' Jesucristo. ⁸Ndiosí tu taxi ndiee' ndo' te kuita ni'i ndo' nuu' ichi' a ndee so'o' ndi'i, sakan' te koo' xa'a' ña kivi sanandiko' a ndo'ó kii' xaa kivi' ña kixin xto'o e' Jesucristo jaan'. ⁹Sakan' ña Ndiosí ndii, xachuun' ndaku a, te suvi a ni kana ndo'ó te iin ndaa' nduu' ndo' xiin' xto'o e' Jesucristo si'e a.

Vä'a nata'vi' ta'an' ne ndikún ichi' Jesús

¹⁰Ñani ta'an' i, xiin' ndiee' xto'o e' Jesucristo ka'an nda'vi i xiin' ndo' ña nakuita kuento ndo', te nata'vi' ta'an' ndo'. Süu' jaan' ndii kundiee mani' ndo', te iin kachi kanini ndo', te iin kachi tu ña'a chituní ndo' xa'a'. ¹¹Ka'an i sakan' xiin' ndo', ñani ta'an' i, sakan' ña xini i kuento xaa' ne vi'e Cloé ña nata'vi' ta'an' ndo'. ¹²Sakan' ña sava ndo' ka'an ndii, kuenta Pablo nduu' ndo', te sava tu ndo' ka'an ndii, kuenta Apolos nduu' ndo', te sava ni tu ndo' ka'an ndii, kuenta Pedro nduu' ndo', te sava ka tu ndo' ka'an ndii, kuenta Cristo nduu' ndo', kachi ndo'. ¹³¿Ñáá xanini ndo'ó ndii, ni nata'vi' Cristo? Uun, ¿ñáá xanini ndo' ndii, Pablo ni xi'i nuu' krusín xa'a' ndo'? Uun, ¿ñáá kuenta Pablo ni chichi ndo'? ¹⁴Taxi' i ña chindani Ndiosí ña ndee iin ndo'ó ni sakuchi' i kuenta Jesús. Süu' jaan' ndii Crispo xiin' Gayo kuiti' ni sakuchi' i kuenta Jesús. ¹⁵Sakan' na kuui' ndee iin ne yivi' küvi ka'an ña ni chichi nia kuenta i. ¹⁶Ni sakuchi' tu i ne vi'e Estéfanos kuenta Jesús. Ndisu näka'an' i naa' ni sakuchi' i inga ka ne yivi'. ¹⁷Kuachi ndii ni tianu' Cristo yu'u te sakuchi' i ne yivi' kuenta a, süu' jaan' ndii ni tianu' a yu'u te ka'an ndoso' i tu'un va'a nuu' ne yivi'. Te süu' xiin' tu'un ndichi

nĭ xaa ĭ ña jaan', sakan' te chindiaa ya'vi' ĭ ña nĭ xi'ĭ Cristo nuu' krusín.

Cristo nduu' ña ndiee' Ndiosí, te sivi' tu a nduu' ña ndichi a

¹⁸Sakan' ña tu'un va'a ña ka'án xa'a' ña nĭ xi'ĭ Jesús nuu' krusín xa'a' kuachĭ e' ndii, ña siki' nduu' a nuu' ne kua'an mii' ndoñu'u' nimá nĭa. Ndisu nuu' yoo, ne xa nĭ kaku nuu' kuachĭ e' ndii, ña ndiee' Ndiosí nduu' a. ¹⁹Naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án a ndii:

Sandoñu'u' ĭ ña xini tuní te yivi' te xini tuní,
te saxioo tu ĭ ña kundani te xini tuní jaan'.

Sakan' kachi a.

²⁰Xa nĭ sasana' ndoo' Ndiosí ña xini tuní ña yoo ĩin yivi' yo'o', naa kuu' te kumi' ña xini tuní jaan', xiin' te sania'á ña ndichi, xiin' te kani ta'an' kuento xa'a' ña ndichi jaan'.

²¹Kuachĭ ndii, xiin' ña xini tuní Ndiosí nĭ xĭndoo nimá a ña koo' kivi' kuni nĭa nuu' a xiin' ña xini tuní ña yoo ĩin yivi' yo'o', süu' jaan' ndii nĭ xĭndoo nimá a ña sakakú a ne ĩni xini ña sania'á ndu'u, tee' ndee ña siki' nduu' a nuu' sava ne yivi'.

²²Kuachĭ ndii, ne ta'an' ndu, ne judío ndii, kuni kuni nĭa chuun ka'nu' te kuvĭ kändixa' nĭa. Te ne tuku' ndii, kuni kuni so'o nĭa ña ndichi te kuvĭ kändixa' nĭa. ²³Ndee saa kanĭ ndii, xa'a' a ña nĭ xi'ĭ Cristo nuu' krusín ka'án ndoso' ndu. Te tu'un yo'o' ndii, sanasaá' va a ne judío, te nuu' ne tuku' ndii, siki kuitĭ' nduu' a. ²⁴Ndisu nuu' yoo', ne nĭ kana Ndiosí nuu' ichi' a ndii, Cristo jaan' nduu' ña ndiee' a, te nduu' tu a ña ndichi a, koo' a xaa' naa' ne judío nduu' e', uun naa' ne tuku' nduu' e'. ²⁵Kuachĭ ndii, tee' ndee siki kuitĭ' nduu' tu'un Ndiosí jaan' nuu' ne yivi', ndisu ña ndichi ka nduu' a te sakan' sakuu' ña xini tuní ña yoo ĩin yivi' kaá'. Te ña xaa' Ndiosí, te tuu ne yivi' ña koo' ña ndiee' a ndii, ndiee' kua'a' ka a te sakan' ña ndiee' ña kumi' ne yivi' ĩin yivi' yo'o'.

²⁶Chuun xa'a' ndo' ña kii' nĭ kana Ndiosí ndo'ó nuu' ichi' a ndii, ndia'vi' kuitĭ' ndo' nduu' ne ndichi nuu' ne yivi' ĩin yivi', te ndia'vi' tu ndo' nduu' ne ndíachuun', uun ne ĩin kuu' xiin' ne ka'nu'. ²⁷Sakan' ña nĭ nakaxin Ndiosí ne naa' kuu' tuu ne yivi' ĩin yivi' te saka'an' a ne tuu ña ndichi nĭa. Te nĭ nakaxin tu a ne nda'vi so'o tuu ne yivi' ĩin yivi' te saka'an' a ne tuu ña yoo ndiee' nĭa. ²⁸Te nĭ nakaxin nĭ tu

Ndiosí ne nda'vi va kuu', xiin' ne küni koto ne yivi' nuu', xiin' ne kuäsa' kuní xachi' tuu ne yivi' iin yivi', sakan' ni xaa a te saka'an' a ne tuu ndii, ne ka'nu' nduu' mii' nia.
²⁹Sakan' ni xaa Ndiosí te ndee iin ne yivi' küvi sañuñu' xiin' mii' nuu' a. ³⁰Mii' Ndiosí ni ndasaiin ndo'ó xiin' Cristo Jesús, te xa'a' ña ni xaa a ndii, nduu' e' ne ndichi, te nduu' tu e' ne ndaku nimá nuu' a, te nduu' tu e' nditia a te saa e' ña kuní a, te sakan' tu ni sandoó ndiká a yoo' nuu' kuachi e'. ³¹Sakan' ni xaa Ndiosí sakan' ña naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: "Naa' kuni ka'an ninu yoo ka ndii, na ka'an ninu nia xa'a' ña ni xaa xto'o e' Ndiosí xa'a' nia", kachi a.

Ka'an Pablo ña ni xi'i Cristo nuu' krusin xa'a' kuachi e'

2 ¹Ñani ta'an' i, sakan' na kii' ni xa'an ka'an ndoso' i mii' ndiee' ndo' tu'un ña ni natiin i nda'a' Ndiosí ndii, ni tiin' i tu'un ña xasuvi', ni ndee ni tiin' tu i ña ndichi. ²Süu' jaan' ndii ni chituní i ña ka'an i xiin' ndo' xa'a' Jesús kuiti' xiin' xa'a' ña ni xi'i a nuu' krusin xa'a' kuachi e'. ³Te ni yoo ndiee' i, te ndee kisi' vi' a yu'u ña yi'vi i kii' ni xika i mii' ndiee' ndo' jaan'. ⁴Te kii' ni ka'an ndoso' i tu'un va'a xa'a' Jesús nuu' ndo' ndii, ni tiin' i tu'un ña xasuvi' ña ndichi ne yivi' iin yivi' yo'o'. Süu' jaan' ndii ña ndiee' Espíritu Santo ni nia'a ndo'ó xiin' tu'un ña ni ka'an ndoso' i jaan'. ⁵Sakan' te kotiin ndiaa ña ini ndo' xini ndo' Jesús jaan' ña ndiee' Ndiosí, te kotiin ndiaa a ña ndichi ne yivi' iin yivi' yo'o'.

Kumi' e' ña ndichi xaa' Espíritu Santo

⁶Ndisu ka'an ndu xiin' ña ndichi nuu' ne xa ita' ni'i nuu' ichi' Jesús. Te ndii, ña ndichi ña ka'an ndu jaan' ndii, süu' ña ndichi iin yivi' yo'o' nduu' a, ni ndee süu' ña ndichi ne xini tuní xa'ndia chuun' iin yivi' yo'o' nduu' a. Ne jaan' ndii, xa kua'an ndoñu'u' nia. ⁷Te ndu'u ndii, sania'á ndu ña ndichi ña ni yoo si'e, ña xiní mii' kuiti' Ndiosí ndee kii' tia'an kasa'a a iin yivi', ña ni chituní a xa'a' e' te natiin e' ña ndatun' saa a. ⁸Te ña ndichi jaan' ndii, ndee iin te xa'ndia chuun' iin yivi' yo'o' ni kundani a. Sakan' ña naa' ni kundani ra a ndii, kani' ra xto'o e', ña ndatun' koo' chukuu', nuu' krusin. ⁹Te ndii, naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii:

Ña'a ña kōo' kivi' ni xini nduchi' nuu' ne yivi',
 xiin' ña kōo' kivi' ni xini so'o ña,
 xiin' ña kōo' kivi' ni xanini ña nduu' ña ni xava'a Ndiosí
 xa'a' ne ndani ña'a'.

Sakan' yoso' a. ¹⁰Ndisu ni satuví Ndiosí sakuu' ña jaan' nuu' e' ni xaa Espíritu Santo, sakan' ña Espíritu Santo jaan' ndii, xini a sakuu' ña yoo' si'e ndee maa' nimá Ndiosí. ¹¹Kuachi ndii ndee iin e' xini saa xanini inga ne yivi', süu' jaan' ndii iin ndaa' mii' ña xiin' nimá kuiti' ña xini yoo nduu' a xanini ña. Sakan' tu ndee iin e' xini yoo nduu' a xanini Ndiosí, süu' jaan' ndii Espíritu Santo kuiti' nduu' ña xini ña xanini a. ¹²Te yoo' ndii, ni natiin e' espíritu ña nduu' kuenta iin yivi' yo'o', süu' jaan' ndii ni natiin e' Espíritu ña kuaxi nda'a' Ndiosí te kuví kundani e' sakuu' ña ni samani' a yoo'. ¹³Te sania'á ndu xa'a' ña jaan' xiin' tu'un ña sania'á Espíritu Ndiosí ndu'u, te süu' sania'á ndu a xiin' ña xini tuní mii' ndu. Süu' jaan' ndii xiin' tu'un ña natiin' ndu nuu' Espíritu Santo sania'á ndu xa'a' ña ka'an xa'a' Ndiosí. ¹⁴Ndisu ne yivi', ne kōo' Espíritu Santo naá nimá ndii, kuví natiin ña ña sania'á Espíritu Santo jaan', sakan' ña nuu' ne jaan' ndii, siki kuiti' nduu' a, te ni ndee kuví tu kundani ña a. Sakan' ña ne naá Espíritu Santo nimá kuiti' kuví kundani ña jaan'. ¹⁵Sakan' ña ne naá Espíritu Santo nimá ndii, kuví nakuni ña sakuu' ña'a, ndisu ne jaan' ndii, ndee iin ne yivi' kuví nakuni ña'a'. ¹⁶Naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: "Kōo' xini ña xanini xto'o e' Ndiosí, te kōo' tu kuví sania'á ña'a'", sakan' yoso' a. Ndisu kundani yoo' ña jaan' sakan' ña xanini e' saa xanini Cristo.

Xachuun' inga' Pablo xiin' Apolos nuu' Jesús

3 ¹Ñani ta'an' i, ni kuví ka'an i xiin' ndo' ndee naa xaa' i xiin' ne xa xaa' ña kuní Espíritu Santo. Süu' jaan' ndii ni ka'an i xiin' ndo' ndee naa ne xaa' ña ka'an nimá mii', uun ndee naa ne kuañu'u nuu' ichi' Cristo. ²Ni sania'á i ndo'ó ña xaku vixi kuiti' ndee naa xaa' e' xiin' ne kuañu'u ne chichin', ña sako'o' e' ña lechin kuiti', te täxi e' kaxi' ña ña xaxi' naa ña xaxi' yoo' ne xixa. Sakan' ni xaa i sakan' ña ndo'ó ndii, ni kuví natiin ndo' ña ndichi xa'a' Ndiosí, te tia'an kuví natiin ndo' a ndee vitin, ³sakan' ña kusaa' xaa' ka ndo' ña ka'an nimá mii' ndo', naa kuu' ña kuiñu ndo', xiin' ña kani' ta'an' ka

ndo' kuento, xiin' ña nata'vi' ta'an' ndo'. Te xiin' ña jaan' nia'á ndo' ña kusaa' nduu' ka ndo' ne xaa' ña ka'án nimá mii' kuiti' ndo' ndee naa ne yivi' ne xini' yoo Ndiosí. ⁴Sakan' suu, kii' ka'án sava ndo' ndii: "Yu'u ndii, kuenta Pablo nduu' i'", kachi ndo'. Te sava tukú ndo' ka'án ndii: "Yu'u ndii, kuenta Apolos nduu' i'", kachi ndo'. Te kii' xaa' ndo' sakan' ndii, iin kachi xaa' ndo' te sakan' xaa' ne xaa' ña ka'án nimá mii' kuiti'.

⁵¿Yoo nduu' Pablo, xanini ndo'ó, uun yoo nduu' Apolos, xanini tu ndo'? Ndu'u ndii, te xika' nuu' nuu' Ndiosí kuiti' nduu' ndu, te xiin' ña sania'á ndu iní ndo' xini ndo' Jesús. Ndisu i'in ndu ni xaa ña ni ka'an chuun' xto'o e' Ndiosí xiin' kuiti' ndu. ⁶Yu'u ni chi'i' tu'un a nimá ndo', te Apolos ni koso a, ndisu mii' Ndiosí ni saku'a'nu' a. ⁷Xa'a' a jaan' na siu' te ka'nu' ka nduu' te chi'i', te ni ndee te kosó. Siu' jaan' ndii mii' Ndiosí nduu' ña ka'nu' ka, sakan' ña suvi' a saku'a'nu' ña'a'. ⁸Sakan' ña te chi'i' xiin' te kosó ndii, iin kachi te nduu' ra, tee' ndee xakoo xakoo ya'vi' ra xa'a' chuun ña ni xaa i'in ra. ⁹Sakan' ña ndu'u ndii, te xaa' chuun nuu' Ndiosí kuiti' nduu' ndu, te ndo'ó nduu' ndee naa ñu'u' mii' xachuun' a, te nduu' tu ndo' ndee naa vi'e a ña xa'a a.

¹⁰Te xa'a' a ña ndani mii' Ndiosí yu'u ndii, ni taxi a kumi' i ña chuun, te nduu' i ndee naa te xa'a vi'e. Xa'a' a jaan' na sakania' i xa'a' vi'e, te tukú te yivi' sakaa' vi'e jaan'. Ndisu kuni' a ña koto va'a te sakaa' vi'e jaan' saa sakaa' ra a. ¹¹Sakan' ña ndee iin ne yivi' küvi sakania' xa'a' inga vi'e mii' xa iin' ña jaan'. Te xa'a' vi'e ña xa iin' jaan' ndii, Jesucristo nduu' a. ¹²Kuachi ndii, xa'a' vi'e jaan' ndii, kuvi sakaa' e' xiin' oro, uun xiin' plata, uun xiin' yuu' ndatun', uun xiin' itun', uun xiin' itia, uun xiin' ñuu' nda'a' tun' koko. ¹³Ndisu i'in chuun ña ni xaa i'in e' natuvi kii' koto kua'a ña'a' Ndiosí kivi' so'o' ndi'i'. Sakan' ña xiin' ñu'u' koto kua'a a i'in ña jaan' naa' chuun va'a nduu' a, uun naa' süvi' a. ¹⁴Naa' köo' a ni ndo'o' vi'e ña ni sakaa' yoo ka ndii, natiin nia ña va'a ña taxi Ndiosí nda'a' nia. ¹⁵Ndisu naa' koko a ndii, ndoñu'u' xachi' chuun ña ni xaa nia. Tee' ndee kaku mii' nia ndii, kundo'o' nia ndee naa ne xka'ndía nuu' ñu'u'.

¹⁶¿Ñáa xini' ndo' ña yukun' Ndiosí nduu' ndo', te naá Espíritu Santo nimá ndo'? ¹⁷Sakan' ña naa' xika' yoo ka sandoñu'u' nia yukun' Ndiosí jaan' ndii, sandoñu'u' tu Ndiosí

mij' ne jaan'. Kuach'i ndii, yukun' jaan' ndii, ña su'un nduu' a, te xa mij' ndo'ó nduu' yukun' jaan'.

¹⁸Küni xa'an' xiin' mii' mij' ndee iin ndo'. Naa' xanini sava ndo'ó ña ndichi ndo' xiin' ña xini tuni iin yivi' yo'o' ndii, kuü ndo' ndee naa ne xini tuni xiin' ña ndichi jaan', sakan' te kuv'i kunduu ndo' ne xini tuni xna'a nuu' ña ndichi Ndiosí.

¹⁹Kuach'i ndii, ña ndichi ña nduu' kuenta iin yivi' yo'o' ndii, ña küu' kaxi' nduu' a nuu' Ndiosí naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: "Nakasi Ndiosí ne ndichi nuu' ña xini tuni saka mij' ña." ²⁰Te ka'an tu a ndii: "Xini xto'o e' Ndiosí ña ña xanini ne ndichi ndii, ña küu' kaxi' nduu' a", kachi a. ²¹Xa'a' a jaan' na va'a kuñuñu' ndo' xa'a' ña ndikun' ndo' iin te yivi' iin yivi' yo'o'. Sakan' ña sakuu' ña'a nduu' kuenta mij' ndo', ²²naa kuu' yu'u, te nduu' Pablo, xiin' te nduu' Apolos, xiin' te nduu' Pedro, xiin' iin yivi' yo'o', xiin' kivi' ñuu, xiin' ña xi'i, xiin' ña xka'ndía vitin, xiin' ña xka'ndia nuu' ku'un e' ndii, sakuu' ña jaan' nduu' kuenta mij' ndo'. ²³Te ndo'ó nduu' kuenta Cristo, te Cristo jaan' nduu' kuenta Ndiosí.

Ka'an Pablo xa'a' ña xaa' ra tein ne nakaya xa'a' Jesús

4 ¹Xa'a' a jaan' na kuni a ña kundani ndo' ña ndu'u ndii, te xika' nuu' nuu' Cristo kuiti' nduu' ndu, te ni sakuiso' chuun' a ndu te sania'a ndu ña xini mij' kuiti' Ndiosí. ²Te yoo ka ni tiso chuun', te saa ña iin chuun' ndii, kuni a ña nia'a ña ña ne xachuun' ndaku nduu' ña. ³Yu'u ndii, ndi'ni xachi' i naa' natava' ndo'ó kuenta kuu' i, uun naa' natava' te yivi' kuenta kuu' i mii' xa'nú ra kuach'i. Ndee mij' ndii, natava' i kuenta ña kuu' mii' i. ⁴Ndisu tee' ndee xini kaxi' i ña naa' va'a nimá i ndii, süu' xa'a' a jaan' na nduu' i te ndaku xachi' nimá nuu' Ndiosí. Kuach'i ndii xto'o e' Jesús nduu' ña sana'má yu'u. ⁵Xa'a' a jaan' na natava' ndo' kuenta kuu' ndee iin ne yivi' ña kuni ka xaa' kivi' so'o' ndi'i, süu' jaan' ndii ndiatu' ndo' ndee nandiko' xto'o e' Jesús. Sakan' ña ña jaan' nduu' ña sanatuví sakuu' ña xaa' si'e e' xiin' sakuu' ña xanini nimá e', te natiin i'in e' ña tiin' ka'nu' saa xata'an natiin e' nda'a' Ndiosí.

⁶Ñani ta'an' i, ni ka'an i xa'a' ña xaa' Apolos xiin' ña xaa' mij' i xa'a' ña va'a mij' ndo'. Sakan' te kuni ndo' saa xaa' ndu, te ña jaan' kundikun' ndo' saa ndo', te saa kuiti' ndo' ña yoso' nuu' tutu Ndiosí, sakan' te ndee iin ndo' sãñuñu' xiin' mij' mii'

ñā xtani kā ndo' saa xaa' iin ra te sakan' inga ra. ⁷Kuachi ndii, çyoo nduu' ndo'ó, tuu ndo', na natava' ndo' kuenta kuu' te jaan'? Te, çyoo nduu' ñā kumi' ndo' nī taxi' Ndiosí nda'a' ndo'? Sakuu' a nī taxi' a jaan'. Naa' suvi' a nī taxi' a ndii, çndichun na xañuñu' xiin' mii' ndo' ndee' naa' nī ki'in ndo' a xiin' ñā ndiee' mii' ndo'?

⁸Xanini ndo' ñā köo' a kuní xachi' kā nuu' ndo', te xa vika' va ndo', te xa nduu' tu ndo' ndee' naa ne xa'ndia chuun' kuu' nuu', te kuäsa' kā kuní ndu nuu' ndo'. Va'a ya'a naa' sakan', te nduu' xna'a ndo' ne xa'ndia chuun' kuu' nuu', te kuví ka'ndia chuun' na ndu'u xiin' ndo'. ⁹Kuachi ndii tuu yu'u ndii, ndu'u, te tianu' Jesús sania'á ichi' a ndii, nī xata yukun Ndiosí ndu ndee' so'o' ndi'i' ndee' naa te xa nī xaa ndei' ñā kuví ra. Sakan' ñā xa nī nanduu' ndu ndee' naa ñā sii' iin yivi' yo'o' nuu' ángele xiin' nuu' ne yivi'. ¹⁰Te xa'a' a ñā saxinú ndu ñā kuní Cristo na nduu' ndu ndee' naa te küu' kaxi' nuu' ne yivi', ndisu ndo'ó ndii, ne kuu' kaxi' va nduu' ndo' nī xaa Cristo, kachi mii' ndo'. Ndu'u ndii, köo' ndiee' ndu, ndisu ndo'ó ndii, ndiee' va ndo' nuu' mii' ndo'. Ndo'ó ndii, xito' ka'nu' ne yivi' ndo'ó, ndisu ndu'u ndii, ndasi' nia ndu. ¹¹Ndee kiví vitin ndii, xi'í va ndu soko, te ichí tu ndu tikui, te kuní tu toto ndu, te mii' tu kuu' ne yivi' xiin' ndu, te köo' tu vi'e mii' ndiee' ndu. ¹²Te xavi xava'a ndu xachuun' ndu te tiaku ndu, te kii' kanja'a ne yivi' xiin' ndu ndii, ka'án ndu xiin' Ndiosí ñā sañu'u' ñā'a' a, te kii' mii' kuu' nia xiin' ndu ndii, kundieni ndu xa'a' nia. ¹³Te kii' kanja'a nia xiin' ndu ndii, ka'án va'a ndu xiin' nia. Te ndee vitin ndii, xaa' nia xiin' ndu ndee' naa xaa' e' xiin' mi'in' ñā yoo iin yivi' kuiti', uun ndee' na xaa' e' xiin' ñā xa nī ndoo ndoso'.

¹⁴Süu' ke'i i ñā yo'o' te saka'an' i ndo'ó, süu' jaan' ndii ke'i e te chituní i ndo'ó ndee' naa si'e mii' i, sakan' ñā ndani va i ndo'ó. ¹⁵Sakan' na tee' ndee kumi' ndo' uxí mi' te sania'á ndo'ó ichi' Cristo, ndisu yuva' ndo' ndii, iin ndaa' kuiti' kuu' ra. Te yu'u nduu' yuva' ndo' jaan', sakan' ñā suvi' i nī ka'an ndoso' tu'un va'a xa'a' Jesús nuu' ndo', te nī natiin ndo' a. ¹⁶Xa'a' a jaan' na ka'án nda'vi i xiin' ndo' ñā kundikun ndo' ñā xaa' i. ¹⁷Xa'a' a jaan' tu na nī ti'vi' i Timoteo nuu' ndo', te nduu' ndee' naa si'e i, te ndani va i, te te yo'o' ndii, xika' ndaku va ra ichi' xt'o'o' e' Jesús. Te yo'o' sanaka'an' ndo'ó saa xika'

yu'u nuu' ichi' Cristo xiin' saa sania'á i ne nakayá xa'a' Jesús mii' ka kua'an i. ¹⁸Ndisu sava ndo' ndii, xa ni kuñuñu' va ndo', te tuu ndo' ña ndee naa kōo' kivi' ku'un ka i mii' ndiee' ndo'. ¹⁹Ndisu naa' ni taxī xto'o e' ndii, ku'un achi' i mii' ndiee' ndo', te kuni' i naa' ndixa kumi' xna'a te ñuñu' jaan' ña ndiee' Ndiosí, uun xanu' tu'un nda'vi so'o kuiti' ka'an ra. ²⁰Kuachi' ndii, ki' xa'ndia chuun' Ndiosí nimá e' ndii, siu' tu'un nda'vi so'o kuiti' ka'an e', siu' jaan' ndii nia'á e' ña kumi' e' ña ndiee' a. ²¹¿Saa kuní ndo' xaa i mii' ndiee' ndo'? ¿Ñáá kuní ndo' ña xaa i xiin' iin nduku te kutun' i ndo'ó, uun ñáá kuní ndo' ña xaa maso i xiin' ña ndani va i ndo'ó?

**Ka'an chuun' Pablo ña xta'ni' nia tein nia
te xaa' kuachi' xiin' si'i' nda'vi ra**

5 ¹Xini i kuento ña yoo iin te yivi', te kumi' musa tein ndo', te ña jaan' ndii, ndee ne tuku' xaa' a, sakan' ña te jaan' ndii, si'i' nda'vi ra ndiaka' ra. ²Te ndo'ó ndii, kusaa' xañuñu' ka ndo' tee' ndee xaa' te jaan' sakan'. Naa' va'a iin yivi' ndii, kusuchi' ini ndo' xa'a' ña jaan', te xta'ni' ndo' te xaa' ña kini jaan' tein ndo'. ³Te yu'u ndii, tee' ndee kōo' i yoo tein ndo' ndii, kanini ndo' ndee naa ndu'u' i xiin' ndo'. Tee' ndee xika' ndu'u' i ndii, xa ni katun' i te xaa' ña kini jaan'. ⁴Te ki' nakayá ndo' xa'a' xto'o e' Jesucristo xiin' ña ndiee' a ndii, koo tu nimá yu'u xiin' ndo', te xiin' ña ndiee' xto'o e' Jesucristo ⁵sanaqua'a ndo' te xaa' ña kini jaan' nda'a' ña ndiva'a, te sakan' ndoñu'u' xachi' ña ndioo' ini ñu'u' nde'i ra, te kaku nimá ra kii' nandiko' xto'o e' Jesucristo.

⁶Te ndo'ó ndii, va'a ña kusaa' xañuñu' ka ndo'. ¿Ñáá xini ndo' ña sie kuiti' yuchi' levadura te saki'ví pachi' a sakuu' ixan' xita' va'a? ⁷Xa'a' a jaan' na kuxioo ndo' nuu' kuachi' naa ña ni xaa te yivi' jaan', ña nduu' ndee naa yuchi' levadura yata', ña saki'ví pachi' xita' va'a te sätivi' a ndo'ó. Te sakan' kunduu ndo' ndee naa ixan' xaa' ña kōo' yuchi' jaan' saká xiin'. Te mii' ndo'ó nduu' ndee naa xita' va'a jaan', ña xi xixi' e' ki' nasukú viko' pascua. Sakan' ña Cristo nduu' ndee naa mbee sie, ti' xa'ni' ne yivi' viko' pascua jaan', te ni nasoko' xiin' mii' mii' a xa'a' kuachi' e'. ⁸Sakan' na kuii' kuní a ña saka'nu' e' viko' pascua jaan' kuenta Jesús xiin' ña ndoo nimá e' xiin' ña ndixa, te kunduu a ndee naa xita' va'a ti'e' ña kōo' yuchi' levadura

yata' jaan' saká xiin'. Sakan' ña yuchi' jaan' ndii, nduu' a ndee naa kuachi xiin' ndee naa ña ña'a.

⁹Xa ni ka'an i xiin' ndo' xiin' inga tutu ña ni ti'vi' nuu' i ña kündiaka ta'an' ndo' xiin' ne kumi' musa. ¹⁰Ndisu süu' xiin' ña ni ka'an i jaan' kuni kachi i ña kuxioo xachi' ndo' nuu' ne yivi', ne nduu' kuenta iin yivi', naa kuu' ne kumi' musa, xiin' ne ndioo' ini va xa'a' ña'a inga ne yivi', xiin' ne kui'na', xiin' ne xaka'nu' ndiosí saka. Sakan' ña naa' kuxioo xachi' ndo' nuu' ne jaan' ndii, kuni a ña kiee xachi' ndo' nuu' ñu'u' iin yivi' yo'o'. ¹¹Ña ni kuni yu'u ka'an i ndii, ña kündiaka ta'an' ka ndo' xiin' ne ka'an ña ndikún ña ichi' Jesús, ndisu kumi' ña musa ña, te nduu' tu ña ne ndioo' ini va xa'a' ña'a inga ne yivi', te xaka'nu' tu ña ndiosí saka, te tiin' kuachi nianí tu ña ne yivi', te nduu' tu ña ne xini, te kui'na' tu ña. Te xiin' ne jaan' ndii, ni ndee küxi inga' ndo'. ¹²Kuachi ndii köo' ndee iin xa'a' ña sana'má yu'u ne nduu' kuenta iin yivi'. Ndisu ndo'ó nduu' ne kuni a sana'má ne nduu' kuenta Jesús xiin' ndo'. ¹³Sakan' ña mijí' Ndiosí sana'má ne nduu' kuenta iin yivi' jaan'. Xa'a' a jaan' na xta'ni' ndo' te xaa' ña kini, te ndiaka' si'i' nda'vi jaan' tein ndo'.

**Nakoo ndo' ña maní' xiin' ta'an' ndo' tein
mijí' ndo' kij' yoo tu'un kui'e**

6 ¹Kij' yoo iin ndo' tu'un kui'e xiin' iin ne xika' ichi' Jesús xiin' e' ndii, vä'a xaa' ndo' naa' ku'un ndo' nuu' te ndiso' chuun' vi'e kuachi, te tiin kuachi ta'an' ndo', süu' jaan' ndii kuni a ña ku'un ndo' nuu' te xa'ndia chuun' nuu' ne nduu' kuenta Jesús xiin' e', te ka'an ndo' ña jaan' xiin' ra. ²Kuachi ndii, yoo', ne nduu' kuenta Ndiosí, nduu' ne sana'má ne yivi' iin yivi' kivi' so'o' ndi'i'. Naa' sakan' nduu' a ndii, ¿ndichun na küvi ka'nu ndo' kuachi kuali' kuso'o jaan'? ³¿Ñáá xini ndo' ña yoo' sana'má ndee ángele nuu' ku'un e'? Naa' sakan' nduu' a ndii, kuvi ka vi' ka'nu ndo' kuachi ña yoo iin yivi' yo'o'. ⁴Xa'a' a jaan' na kij' yoo ndo' tu'un kui'e tein ndo' ndii, köo' ndee iin xa'a' ña ku'un ka'an kuachi ndo' xa'a' ta'an' ndo' nuu' te xa'ndia chuun' vi'e kuachi, te ndüu' kuenta Jesús. ⁵Ka'an i ña yo'o' xiin' ndo', sakan' te kuka'an nuu' ndo'. ¿Saa ka vi' tu köo' ndee iin ne kuvi ka'nu kuachi xa'a' tu'un kui'e ña yoo tein mijí' ndo' jaan'? ⁶Sakan' ña süu' kunta'an' mijí' kujti' ndo', süu' jaan'

ndii ndee nuu' te xa'ndia chuun' vi'e kuachi, te nduu' kuenta Jesús, kua'an ndo' kunta'an' ndo'.

⁷Sakan' na kuii', xa'a' a ña kunta'an' ndo' jaan' kuiti' ndii, nia'a' ndo' ña ita' ni'i ndo' nuu' ichi' Jesús. Ndee va'a ka naa' kundieni ndo' ña saa ka kuu ne yivi' xiin' ndo', te va'a ka naa' kundieni tu ndo' kii' xakui'na' nia ña'a ndo'. ⁸Ndisu ndo'ó nduu' ne saa ka kuu' xiin' ne yivi' ndee ne ta'an' ndo', ne nakaya' xiin' ndo' xa'a' Jesús, te xakui'na' tu ndo' ña'a nia.

⁹Saa ka vi' tu tüvi' nuu' ndo' ña ne xaa' ña nia'a ndii, künduu nia kuenta ña xa'ndia chuun' Ndiosí. Küni xa'an' xiin' mii' mii' ndo', sakan' ña ne xaa' ña xiin' ndii, kündiee nia ikan', te sakan' tu ne xaka'nu' ndiosí saka, te sakan' ni tu ne kumi' musa, te sakan' ni tu te yivi', te sananduu' xiin' mii' ña'a', te sakan' tu te yivi', te kixín xiin' inga te yivi', ¹⁰te ni ndee ne kui'na', te ni ndee ne ndioo' ini va xa'a' ña'a inga ne yivi', te ni ndee ne nduu' ne xini, te ni ndee ne tiin kuachi nianí, te ni ndee ne xini xa'an' ne yivi', te na'in' nia xu'un' ne jaan' ndii, ndee iin ne jaan' kündiee mii' xa'ndia chuun' Ndiosí jaan'. ¹¹Te sakan' ni xaa sava ndo'ó nuu' ni kixin. Ndisu vitin ndii, xa ni ndasandoo Ndiosí ndo'ó nuu' kuachi ndo', te xa ni ndasanduu tu a ndo'ó nditia mii' a, te nduu' ndo' ne ni xanda'ku a nimá nuu' a xiin' ña ndiee' xto'o e' Jesucristo, te sakan' tu xiin' ña ndiee' Espíritu Ndiosí.

Kuxioo e' nuu' ña xiin'

¹²“Sakuu' nuu' a kuví saa i”, kachi ne yivi', ndisu süu' sakuu' a nduu' ña chindiee' yoo'. “Sakuu' nuu' a kuví saa i”, kachi nia, ndisu v'a'a taxí e' ña viko ni'i' ndee iin ña jaan' yoo'. ¹³Te sakan' tu ka'an sava nia ndii: “Ña xaxi' e' ndii, ña kuní tixin e' nduu' a, te tixin e' ndii, ña kuní ña xaxi' nduu' a”, kachi nia. Ndira ka'an nia, ndisu sandoñu'u' Ndiosí uvi' saa' ña jaan'. Te ndii, ñu'u' nde'i e' ndii, süu' ni xa'a ña'a' xto'o e' Ndiosí te saa e' ña xín xiin' a. Süu' jaan' ndii ni xa'a ña'a' a xa'a' mii' a, te suvi' tu a nduu' xto'o ñu'u' nde'i e' jaan'. ¹⁴Saa nii' ni sanatiaku Ndiosí xto'o e' Jesús ndii, nii' sakan' tu sanatiaku a yoo' xiin' ña ndiee' a. ¹⁵Saa ka vi' tu xini ndo' ña kuenta Cristo nduu' ñu'u' nde'i e'. ¿Náa xanini ndo' ña kuví sanduujin e' ñu'u' nde'i e', ña nduu' kuenta Cristo, xiin' ñu'u' nde'i iin ña'a' ña' xiin'? V'a'a xachi' sakan' ran'. ¹⁶Saa ka vi' tu

xiní ndo' ña te sanduiin' ñu'u' nde'i ra xiin' ñu'u' nde'i iin ña'a' ña' xiín ndii, iin ndaa' nanduu' ra xiin' ña'a' jaan', naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án a ndii: "Iin ndaa' ñu'u' nde'i nanduu' uví saa' nia." Sakan' yoso' a. ¹⁷Ndisu ne sanduiin' xiin' mii' xiin' xto'o e' Jesús ndii, iin ndaa' nanduu' nimá nia xiin' a.

¹⁸Sakan' na kuuí' kunu ndo' nuu' ña xiín, kuachi ndii, ndee ka tuku nuu' kuachi ña xaa' ne yivi' ndii, süu' xiin' ñu'u' nde'i nia xaa' nia a. Ndisu ne xaa' ña kiní jaan' ndii, xiin' ñu'u' nde'i nia xaa' nia a. ¹⁹Saa ka vi' tu xiní ndo' ña ñu'u' nde'i ndo' jaan' ndii, nduu' a ndee naa yukun' Espíritu Santo ña ni taxí Ndiosí nuu' ndo', te naá a nimá ndo'. Te süu' ña'a mii' ndo' nduu' ñu'u' nde'i ndo' jaan', ²⁰kuachi ndii ya'vi va ni cha'vi Ndiosí xa'a' ndo'. Sakan' na kuní a ña saka'nu' ña'a' ndo' xiin' ñu'u' nde'i ndo' xiin' nimá ndo', sakan' ña ña'a mii' a nduu' ña jaan'.

Ka'án Pablo saa kuní a kundíee ne yivi' kii' tunda'a' nia

7 ¹Te vitin kuni nakuiin i ña ni ndatu'un' ndo' yu'u nuu' tutu, ña ni ti'vi' ndo' nuu' i, ña ka'án naa' va'a ña kusun te yivi' xiin' ña'a'. ²Ndisu xa'a' a ña iyo va koyo e' nuu' ña xiín ndii, tuu yu'u ña va'a ka ña i'in te yivi' ndii, koo ña' si'i' ra, te i'in ña'a' ndii, koo ii' a. ³Te ii' ña'a' ndii, kuní a ña saxinú ra ña kusun ra xiin' ña' si'i' ra, te sakan' tu ña' si'i' iin te yivi' ndii, kuní a ña saxinú a' ña kusun a' xiin' ii' a'. ⁴Ña'a' ndii, süu' ña'a mii' a' nduu' ñu'u' nde'i a', süu' jaan' ndii ña'a ii' a' nduu' a. Te sakan' tu te yivi' ndii, süu' ña'a mii' ra nduu' ñu'u' nde'i ra, süu' jaan' ndii ña'a ña' si'i' ra nduu' a. ⁵Xa'a' a jaan' na ka'an yu'u' ndo' ña kusun xiin' ta'an' ndo'. Ndisu naa' ni ndoo ndo' kuento ña koo ii' ndo' iin xa'a' te ka'an ndo' xiin' Ndiosí ndii, va'a sakan'. Te kii' ndi'i ña jaan' ndii, kuní a ña kusun xiin' ta'an' ni tukuu' ndo', saa' iin kii' te samaña ña ndiva'a ndo'ó, te koyo ndo' nuu' kuachi xa'a' a ña kundieni ndo'.

⁶Sakuu' ña yo'o' ka'án i xiin' ndo' saa tuu mii' yu'u, ndisu süu' iin ña ka'án chuun' i nuu' ndo' nduu' a. ⁷Tuu yu'u ndii, va'a ka naa' ndoo iin ndaa' sakuu' ne yivi' ndee naa yu'u, ndisu i'in ne yivi' ndii, ni taxí Ndiosí ña siin' kaka nia iin yivi'. Sava nia ni taxí a ña ndoo mii' nia saa yoo nia, te sava tuku nia ni taxí a ña tunda'a' nia.

⁸Sakan' na kuii' ka'án i xiin' ne ndiee' iin ndaa', xiin' ne kuaan' ña va'a ka ndoo mii' nia kundiee nia saa yoo nia ndee naa yu'u. ⁹Ndisu naa' kundieni nia ña koo ii' nia nuu' ña kuni kusun xiin' ta'an' nia ndii, ndee chaa' ka na tunda'a' nia te sakan' ña ndiee' va ndo'o' nia xa'a' ña kuni kusun xiin' ta'an' nia.

¹⁰Ne xa ni tunda'a' ndii, ña yo'o' ka'án chuun' i nuu' nia, ndisu süu' ña ka'án chuun' mii' i nduu' a, süu' jaan' ndii, ña ka'án chuun' xto'o e' nduu' a. Ña ña'a' ndii, kuni a ña ñakoo a ii' a'. ¹¹Te naa' xa ni nata'vi' ta'an' iin ña'a' xiin' ii' a ndii, na tunda'a' ka a', uun na ñakoo nia ña mani' xiin' ta'an' nia. Te sakan' tu tiaa ndii, na ñata'vi' ta'an' ra xiin' ña si'i' ra.

¹²Te ña kuni i ka'an i xiin' sakuu' inga ndo' vitin ndii, süu' ña ni ka'an chuun' xto'o e' Jesús nduu' ka a. Naa' yoo iin te ndikún ichi' Jesús xiin' e', te ndikún ña' si'i' ra ichi' Jesús, ndisu xindoó nimá a' ña kundu'u' a' xiin' ra ndii, na ñata'vi' ta'an' ra xiin' a'. ¹³Te naa' yoo iin ña'a', ña' ndikún ichi' Jesús xiin' e', te ndikún ii' a' ichi' Jesús, ndisu xindoó nimá ra ña kundu'u' ra xiin' a' ndii, na ñata'vi' ta'an' a' xiin' ra'. ¹⁴Sakan' ña iin te yivi', te ndikún ichi' Jesús ndii, nduu' ra nditia Ndiosí nuu' a xa'a' a ña ndikún ña' si'i' ra ichi' Jesús. Te iin kachi tu iin ña'a' ña' ndikún ichi' Jesús ndii, nduu' a' nditia Ndiosí nuu' a xa'a' ña ndikún ii' a' ichi' Jesús. Naa' süu' sakan' nduu' a ndii, süu' ne ndoo nduu' si'e nia nuu' Ndiosí. Ndisu nditia Ndiosí nduu' tu si'e nia jaan' vitin. ¹⁵Ndisu naa' kuni nata'vi' ta'an' ne ndikún ichi' Jesús jaan' ndii, na saa nia a. Sakan' ña ne ndikún ichi' Jesús ndii, kuäsa' kande'i' ña kundia'ka ta'an' ka nia xiin' ne jaan'. Sakan' ña Ndiosí ndii, kuni a ña kundiee mani' e'. ¹⁶Ndo'ó, ña'a', xini ndo' naa' kuein' kuví sakundikún ndo' ii' ndo' ichi' Jesús. Te ndo'ó, te yivi', xini tu ndo'ó naa' kuein' kuví sakundikún ndo' ña' si'i' ndo' ichi' Jesús.

¹⁷I'in ndo' kuni a kaka saa ni ka'an tuni xto'o e' xiin' ndo' kii' ni kana a ndo'ó te kaka ndo' ichi' a. Ña kaa' nduu' ña sania'á i sakuu' xaan' mii' nakayá ne yivi' xa'a' Jesús. ¹⁸Naa' xa yoo tuni iin' sava ndo'ó kii' ni kana Ndiosí ndo'ó te kaka ndo' ichi' Jesús ndii, na ndoo mii' a iin' ndo', te naa' sava ndo' ni yoo a iin' ndii, kasa'a ndo' a iin' ndo'. ¹⁹Kuäsa' chindiee' a ña kasa'a e' tuni iin' e', uun naa' kasa'a e' iin' e'. Ña ka'nu' ka nduu' a ña saxinu e' ña ka'án chuun' Ndiosí xiin' e'.

²⁰ Sakan' na kuii' na kaka i'in e' saa yoo e' kii' ni kana Ndiosí yoo te kaka e' ichi' a. ²¹ Naa' ni xiko ni'i' iin xto'o ndo'ó kii' ni kana Ndiosí ndo'ó nuu' ichi' a ndii, kündi'ni ndo' xa'a' ña jaan'. Ndisu naa' kuvi' ndoo ndiká ndo' nuu' xto'o jaan' ndii, saa ndo' a. ²² Kuachi' ndii, naa' ni xiko ni'i' ña'a' iin xto'o kii' ni kana ña'a' xto'o e' Ndiosí ndii, ni sandoó ndiká ña'a' a te kunduu nia kuenta a, ndisu ne ni xika ndiká kii' ni kana ña'a' xto'o e' Ndiosí ndii, ne xika' nuu' nuu' Cristo ni nanduú nia. ²³ Sakan' ña kii' ni sandoó ndiká Ndiosí yoo' ña ni xi'i' Cristo xa'a' e' ndii, kua'a' va ni cha'vi a. Xa'a' a jaan' na kuní a ña táxi' ndo' viko ni'i' ndee iin ne yivi' ndo'ó. ²⁴ Sakan' na kuii', ñani ta'an' i, na kaka nuu' i'in ndo' nuu' Ndiosí saa ni yoo ndo' kii' ni kana a ndo'ó te kaka ndo' ichi' a.

²⁵ Te xa'a' ne tia'an tunda'a' ndii, kōo' ndee iin ña ka'an chuun' xto'o e' taxi' i, ndisu kuvi' taxi' i ña tuu mii' i, te kuvi' ini ndo' kuní ndo' yu'u xa'a' a ña ni kuvita ini Ndiosí xa'a' i. ²⁶ Tuu yu'u ndii, va'a ka na kaka i'in e' saa yoo e' kii' ni kana Ndiosí yoo' te kaka e' ichi' a xa'a' a ña ni kuu tundo'o' kaa' iin yivi' ña ndee' e' vitin. ²⁷ Naa' yoo ña si'i' ndo' ndii, näta'vi ta'an' ndo' xiin' a, te naa' kōo' a' ndii, ndüku' ña'a' ndo'. ²⁸ Naa' tunda'a' ndo' ndii, kuäsa' xaa' ndo' kuachi, te naa' iin ña'a' ndu'u' sie tunda'a' ndii, kuäsa' tu xaa' ña' jaan' kuachi, ndisu ne tunda'a' jaan' ndii, koo tundo'o' nuu' nia iin yivi' yo'o', te yu'u ndii, küní i ña kundo'o' nia ña jaan'.

²⁹ Ñani ta'an' i, ña yo'o' nduu' ña kuni ka'an i xiin' ndo'. Xa kua'an ndi'i' kivi', xa'a' a jaan' na ne xa ni tunda'a' ndii, kuní a ña kundiee nia ndee naa ne tia'an tunda'a' nduu' nia, ³⁰ te ne xaku' ndii, kuní a ña kuu nia ndee naa ne kuäsa' xaku', te ne va'a kuni ndii, kuní a ña ndee naa kuäsa' va'a tu kuni nia, te ne sata' ña'a ndii, ndee naa kōo' xachi' a kumi' nia, ³¹ te ne sasana' xiin' mii' xiin' ña'a ña yoo iin yivi' yo'o' ndii, kuu nia ndee naa kuäsa' sasana' xiin' mii' xachi' nia nuu' a. Sakan' ña, ña yoo iin yivi' vitin ndii, xa kuyatin' ndoñu'u' a.

³² Ka'an nimá yu'u ña kündi'ni ndo' xa'a' ndee iin ña'a, sakan' ña te ndu'u' iin ndaa' ndii, xa'a' xto'o e' kuiti' ndi'ni ra xiin' xa'a' saa saa ra te kusii' ini a saa ra. ³³ Ndisu te xa ni tunda'a' ndii, ndi'ni ra xa'a' ña'a ña yoo iin yivi', sakan' ña ndi'ni ra xa'a' saa saa ra te sasi' ra ini ña' si'i' ra. ³⁴ Te sakan' tu ña'a', ña' yoo ii', xiin' ña' ndu'u' sie ndii, näkuitá ndo'o' nia, sakan' ña ña' kōo' ii'

ndii, ndi'ni a' xa'a' ña xika' nuu' a' nuu' xto'o e' kuiti' xiin' xa'a' ña kunduu' a' xanu' nditia a xiin' ñu'u' nde'i a' xiin' nimá a'. Ndisu ña' yoo ii' jaan' ndii, ndi'ni a' xa'a' ña yoo iin yivi', sakan' ña ndi'ni a' xa'a' saa saa a' te sasii' a' ini ii' a' jaan'. ³⁵Ka'án i ña yo'o' xiin' ndo' xa'a' ña va'a mii' ndo', süu' xaa' i sakan' xa'a' a ña kuni nakasi i ndo'ó. Süu' jaan' ndii kuni chindiee' i ndo'ó te sachuun' ndaku ndo', te kuu kaxi' tu ndo', te sakan' tu te köo' ndee iin ña vikuíta'nu nuu' ndo' te kaka nuu' ndo' nuu' xto'o e'.

³⁶Ndisu naa' yoo sava te yivi', te yoo iin ña'a' si'e ndu'u' sie, te tuu ra ndii, xa ña'a' xinu nduu' a' te xanini ra ña va'a ka nduu' a ña tunda'a' a', na satunda'a' ña'a' ra. Te xiin' ña jaan' ndii, köo' kuachi xaa' ra. ³⁷Ndisu te xa ni xindoo nimá ña tunda'a' ña' si'e ra, te köo' ndee iin xa'a' ña satunda'a' ra ña' jaan', te köo' tu ndee iin ña xikuíta'nu nuu' ra, te saa ra ña kuni ra xa'a' ña' jaan', te xa ni taxi ini tu ra ña sätunda'a' ra ña'a' si'e ra jaan' ndii, va'a xaa' ra. ³⁸Xa'a' a jaan' na te satunda'a' ña' si'e jaan' ndii, va'a xaa' ra, te te sätunda'a' ña'a' ndii, va'a ka xaa' ra.

³⁹Ña'a', ña' xa ni tunda'a' ndii, iin ndaa' ni nandu'u' a' xiin' ii' a' ña tiaku ra. Ndisu naa' kuvì ra ndii, ndoó ndiká a' te kuvì tunda'a' a' xiin' yoo ka kuni a', ndisu na tunda'a' a' xiin' te xika' ichi' xto'o e' Jesús. ⁴⁰Tee' ndee kuvì tunda'a' a' ndii, tuu yu'u ña va'a ka kundu'u' a' naa' tunda'a' ka a', te kumi' i Espíritu Santo, te tuu yu'u ndii, suvì a saka'án yu'u ña yo'o'.

Ka'án Pablo xa'a' ña nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka

8 ¹Te vitin kuni ka'an i xiin' ndo' xa'a' ndei' ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka. Ña ndixa nduu' a ndii, sakuu' e' xini xa'a' ña jaan', te ña xini e' jaan' ndii, xañuñu' a yoo', ndisu ña ndani e' ne yivi' ndii, sakua'nu' a yoo' nuu' ichi' Jesús. ²Te yoo ka tuu ña xa xini ña xa'a' ña jaan' ndii, kusaa' tia'an kundani ña saa kuni a ña kundani xna'a' ña a. ³Ndisu ne ndani Ndiosí ndii, xini a ne jaan'.

⁴Te xa'a' a ña, naa' va'a kaxi' e', uun vä'a kaxi' e' ña xaxi' ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka jaan' ndii, xini kaxi' e' ña süu' ña tiaku nduu' ndiosí saka jaan', te xini tu e' ña iin ndaa' tilu' kuiti' Ndiosí yoo. ⁵Tee' ndee yoo kua'a' ña ka'án ne yivi' nduu' ndiosí, uun xto'o ña ndivi', uun nuu' ñu'u' iin yivi', sakan' ña yoo kua'a' ña jaan' nuu' ne yivi' iin yivi', ⁶ndisu nuu'

yoo' ndii, yoo iin ndaa' kuiti' Ndiosí, yuva' e', ña ni xa'a sakuu' ña'a ña yoo, te xa'a' ña jaan' tiaku e'. Te yoo iin ndaa' kuiti' xto'o e', te ña jaan' nduu' Jesucristo, te xiin' nda'a' ña jaan' ni xa'a' Ndiosí sakuu' ña'a, te suvi tu a taxi' kivi' ñuu e'.

⁷Te ndisu süu' sakuu' ne ndikún ichi' Jesús xiin' e' xiní ña ndixa jaan', sakan' ña sava nia ndii, ni kaan nia ña ni xaka'nu' nia ndiosí saka jaan', te ndee vitin, xa'a' a ña itia' ini nia ndii, kii' xixi' nia ndei', ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka jaan' ndii, xanini nia ña xa ni tivi' nia. ⁸Ndisu ña natiin' Ndiosí yoo' ndii, süu' kuenta ndee nuu' ña xaxi' e' nduu' a, uun ndee nuu' ña xäxi' e. Ni ndee süu' ne ka'nu' ka nduu' e' xa'a' a ña xaxi' e' iin nuu' ña xaxi', uun ni ndee süu' ne nda'vi so'o nduu' e' xa'a' a ña xäxi' e'.

⁹Ndisu koto ndo', koto ka sakoyó ndo' ne itia' ini nuu' ichi' Ndiosí nuu' kuachi xiin' ña yoo ndiká ndo' te xixi' ndo' ndee ka nuu' ña xaxi' jaan'. ¹⁰Sakan' ña saa e' kuenta ndii, naa' iin ndo'ó, ne xa xiní xa'a' ña xaxi' jaan' ku'un te kuxi ndo' a tixin yukun' ndiosí saka jaan', te na'in nda'a' iin ne ta'an' e', ne itia' ini xini Jesús, ndo'ó ndii, kuein' ka'an tu nimá ne jaan' kuxi nia ña ni nasoko' ne yivi' jaan' tee' ndee xanini nia ña vä'a saa nia ña jaan'. ¹¹Sakan' na xa'a' a ña xiní ndo'ó ña köo' a xaa' a saa e' ña jaan' ndii, xiin' ña jaan' sanama' ndo' ne itia' ini xini Cristo, ne ni xi'i tu a xa'a'. ¹²Sakan' na kuii' kii' xaa' ndo' ña jaan' ndii, satuxu'ví ndo' nimá ne itia' ña ini xini Jesús, sakan' ña xiin' ña xaa' ndo' jaan' ni tuu ne jaan' ndii, ni xaa nia kuachi, te ndee naa xiin' mii' Jesucristo xaa' ndo' kuachi. ¹³Sakan' na kuii', naa' xa'a' ña xixi' i ndei' jaan' te xaa' inga ne ta'an' i kuachi ndii, köo' kivi' kuxi ka i ndei' ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka jaan', te saa ka ne ta'an' i jaan' kuachi jaan' xa'a' ña kuu' yu'u.

Ka'an Pablo ña nduu' ra te ni tianu' Jesús sania'á ichi' a

9 ¹Xiní ndo'ó ña kumi' yu'u ndei' te saa i naa xaa' inga te ndikún ichi' Jesús, te xiní tu ndo' ña nduu' i te tianu' a sania'á ichi' a, te xiní ni tu ndo' ña ni xini nduchi' nuu' i Jesús, ña nduu' xto'o e', te nduu' ndo'ó kuenta a xa'a' ña ni ka'an i tu'un a nuu' ndo'. ²Naa' süu' te tianu' a sania'á ichi' a nduu' i nuu' tuku ne yivi' ndii, suvi xna'a nduu' i nuu' ndo'ó, sakan' ña ni sananduu' i ndo'ó kuenta a, te xiin' ña jaan' kuví kuní ne yivi' ndii, suvi nduu' i.

³Ñā yo'o' ka'an i xiin' ne kania'a xiin' i: ⁴Xata'an tu ña taxi ndo'ó ña kaxi' ndu'u xiin' ña ko'o ndu xa'a' chuun ña xaa' ndu. ⁵Xata'an tu ña naka ndu iin ña'a' xika' ichi' Jesús te kunduu a' ña' si'i' ndu, te kaka a' xiin' ndu naa xaa' tuku te ni tianu' Jesús sania'á ichi' a, xiin' naa xaa' ñani mii' xto'o e', xiin' naa xaa' Pedro. ⁶¿Ñáá yu'u xiin' Bernabé kuiti' kuní a sachuun' tuku nuu' chuun te kutiaku ndu? ⁷Köo' ndee iin te xíin' xiku'un ya'vi' xiin' xu'un' mii' ra xa'a' chuun ña xaa' ra. Te köo' ndee iin te chi'i' uva te xaxi' ra nduu a, te sakan' tu köo' ndee iin te kumi' mbee te xi'i' ra lechin ri'.

⁸Te kánini ndo' naa' yu'u kuiti' ka'an sakan'. Kuachi ndii sakan' tu ka'an tu'un ndei' Ndiosí. ⁹Sakan' ña tu'un ndei', ña ni ke'i Moisés jaan', ka'an ndii: "Chü'un ndo' tinda'a' yu'u' toro kii' sakoyó ri' ndikin' trigo." Sakan' kachi a. Te kii' ka'an Ndiosí sakan' ndii, süu' xa'a' ti' jaan' kuiti' ndi'ni a, ¹⁰süu' jaan' ndii xa'a' yoo' ndi'ni a, kuachi ndii xa'a' yoo' ni ke'i tu'un jaan'. Sakan' ña te ta'vi' ñu'u' xiin' te sakoyó ndikin' trigo jaan' ndii, xaa' ra chuun jaan' xa'a' a ña ndiatu' ini ra ña natiin ra ña savi', ña xata'an natiin ra xa'a' chuun jaan'. ¹¹Xa'a' a ña ndu'u ni chi'i' tikin' ña nduu' tu'un Ndiosí nimá ndo' ndii, ¿ñáá xata'an ña taxi ndo'ó ña kutiaku ndu? ¹²Naa' tuku te yivi' taxi ndo'ó ña tiaku ra ndii, saa ka vi' tu kuni a ña saa ndo' sakan' xa'a' ndu'u.

Ndisu ndu'u ndii, tia'an kakan ndu'u a nuu' ndo', süu' jaan' ndii sakuu' a kundieni ndu, te sakan' ndee iin ña'a vikuíta'nu nuu' ña ka'an ndoso' ndu tu'un va'a xa'a' Cristo. ¹³Xini ndo'ó ña te xachuun' tixin yukun' ka'nu' ndii, xa ña yoo tixin yukun' jaan' xixi' ra chaa' a, te te xachuun' mii' nasoko' ra kiti' nuu' Ndiosí ndii, xixi' ra chaa' ndei' ri'. ¹⁴Te sakan' tu ni ka'an chuun' xto'o e' Jesús ña ne sania'á tu'un va'a ndii, na kutiaku nia xiin' chuun jaan'. Sakan' ni kachi a. ¹⁵Ndisu ndee iin ichi' tia'an kakan i ndee iin ña'a nuu' ndo' ña kutiaku i, ni ndee süu' ke'i i ña yo'o' nuu' ndo' sakan' ña kuní i ña saman' ndo' yu'u ña jaan'. Ndee va'a ka kuví i te sakan' ña kendiaa' ndo'ó ña sakutu' nimá i ña ki'in' i xu'un' nda'a' ndo'. ¹⁶Sakan' ña nuu' yu'u ndii, ña ka'an ndoso' i tu'un va'a ndii, süu' iin ña sachié xiin' mii' mii' nduu' a, kuachi ndii Ndiosí ni tianu' yu'u ña kuní a saa e, sakan' ña nda'vi va kuu' i naa' ká'an ndoso' e. ¹⁷Sakan' na kuii' naa'

xaa' i ña yo' o' xa'a' ña kuní miji' i ndii, xata'an ña natiin i iin ña mani', ndisu naa' xaa' e' xa'a' a ña ni tiachuun' Ndiosí yu'u ndii, kōo' a kuvi saa i. ¹⁸Xa'a' a jaan' na kōo' a kuvi ki'in xachi' i, süü' jaan' ndii ña mani' ña natiin' yu'u ndii, nduu' a ña sakutu' nimá i ña ki'in' i xu'un' nda'a' ndo' xa'a' ña ka'an ndoso' i tu'un va'a xa'a' Cristo nuu' ndo'. Sakan' ña xikán i ña kutiaku i nuu' ndo' tee' ndee kande'i saa i ña jaan' xa'a' a ña ka'an ndoso' i tu'un va'a jaan' nuu' ndo'.

¹⁹Xa'a' a ña xiko' ni'i' ndee iin ne yivi' yu'u ndii, yoo ndiká i te kaka nuu' i nuu' sakuu' ne yivi', sakan' te kua'a' ka ne yivi' kandixa' Cristo saa i. ²⁰Kii' ndu'u' i tein ne ta'an i, ne judfo ndii, kuu' i ndee naa ne jaan' te natiin nia ichi' Jesús. Te kii' ndu'u' i tein ne xika' saa ka'an chuun' tu'un ndei' Ndiosí ndii, tee' ndee xika' yu'u saa ka'an tu'un ndei' jaan' ndii, kuu' i ndee naa ne jaan' te kuvi natiin nia ichi' Jesús. ²¹Te sakan' tu xaa' i kii' ndu'u' i tein ne xika' saa ka'an tu'un ndei' jaan' ndii, kuu' i ndee naa ne jaan' te natiin nia ichi' Jesús. Tee' ndee xaa' i sakan', ndisu xika' i saa ka'an chuun' tu'un ndei' Ndiosí xa'a' a ña xika' i saa ka'an chuun' Cristo. ²²Te sakan' tu xaa' i kii' ndu'u' i tein ne itia' ini nuu' ichi' Jesús ndii, kuu' i ndee naa ne jaan' te kua'nu nia nuu' ichi' Jesús. Sakan' na kuii' sakuu' ña jaan' xaa' i xa'a' sakuu' ne yivi' te natiin sava nia ichi' Jesús. ²³Te sakuu' ña jaan' xaa' i xa'a' tu'un va'a jaan' te kuu kua'a' ka ne yivi' ini kuní Jesús, te keta va'a i xiin' tu'un va'a jaan'.

²⁴Xini' ndo'ó ña kii' katin ta'an ne yivi' taxta'an' nia ndii, sakuu' nia kuní a taxta'an', ndisu iin ndaa' kuiti' nia kanando. Xa'a' a jaan' na kuní a ña kuita ni'i' ndo' nuu' ichi' Jesús ndee naa ne taxta'an' jaan', te kuvi kanando ndo' ña taxi' Ndiosí. ²⁵Sakan' tu te yivi', te sakoo' tu'va xiin' mii', te katin ta'an' ra ndii, sando'o' xiin' mii' xava'a ra. Te corona, ña katin ta'an' ra xa'a' jaan' ndii, iin kani' te tivi' a, ndisu naa' kuita ni'i' ndo' nuu' ichi' Jesús ndii, natiin ndo' iin corona ña kōo' kivi' tivi'. ²⁶Xa'a' a jaan' na yu'u ndii, kua'an ndaku i nuu' ichi' Ndiosí, te süü' ndava' nianí i, ni ndee kuinta'an' i xiin' ña ndiva'a naa xaa' ne xatia iki' nda'a' nia tein tachi'. ²⁷Süü' jaan' ndii sando'o' i nu'u' nde'i i te tiin' ndiee' e, te saxinú a ña kuní Ndiosí, saa' iin kii' ndoo' kui'e i so'o' ndi'i' kii' ndi'i' ka'an ndoso' i tu'un a nuu' inga ne yivi'.

Ka'án Pablo ña vä'a saka'nu' e' ndiosí saka

10 ¹Ñani ta'an' maní' i, kuní i ña nãndoso' ndo' ña ne xii' yata' ndu ndii, ni ni'í ichi' iin viko' nuu' nia nia'á ña'a' a mii' kua'an nia, te ni xka'ndia nia mini kua'a. ²Te sakuu' ne jaan' ndii, ndee naa ni chichi nia kuenta Ndiosí xiin' viko' jaan', xiin' tikui mini jaan', te ni ko'ni nia tixin ña ka'án chuun' Moisés. ³Te sakuu' tu nia ni xixi ña xaxi', ña ni taxi Ndiosí. ⁴Te sakan' ni tu, sakuu' nia ni xi'i' tikui, te' ni taxi Ndiosí, te yuu' mii' ni kiee tikui jaan' ndii, ndee naa mii' Jesucristo nduu' a, te ni ndikun ña'a' a mii' ka kua'an nia. ⁵Ndisu yatin' sakuu' nia ndii, ni xtani Ndiosí ña ni xaa nia, xa'a' a jaan' na ni xi'i' nia mii' ichi kaa' jaan'.

⁶Te sakuu' ña jaan' ni xka'ndia te sakuni' a yoo' ña vä'a ndioo' ini e' xa'a' ña'a' naa ni xaa ne jaan'. ⁷Künduu ndo' ne xaka'nu' ndiosí saka naa ni xaa sava ne jaan', naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án a ndii: “Ni xikundiee ne yivi' jaan', te ni xixi nia, te ni xi'i' tu nia vino, ikan' te ni xa'a' nia kusii' ini nia nuu' ndiosí saka jaan'”, kachi a. ⁸Sakan' na vä'a koo musa e' naa ni xaa sava ne jaan', te xa'a' a jaan' na ni xi'i' oko uni mií nia iin ndaa' kuiti' kivi'. ⁹Te sakan' tu vä'a koto kua'a e' Ndiosí xto'o e' naa ni xaa sava ne jaan', te ni xaxi' ña'a' koo', te ni xi'i' nia. ¹⁰Te ka'án i'ni tu e' xiin' Ndiosí naa ni xaa sava ne jaan', te ni xa'ni' ña'a' ángele, ña kumi' ndiee' te xa'ni' a ne yivi'.

¹¹Te sakuu' ña jaan' ni xka'ndia xiin' ne jaan' te sakuni' a yoo', te saa e' naa ni xaa ne jaan'. Te yoso' a nuu' tutu Ndiosí te sania'á a yoo', ne ndiee' kivi' so'o' ndi'i' vitin. ¹²Xa'a' a jaan' na yoo ka tuu ña ita' ni'i' nia nuu' ichi' Ndiosí ndii, na koto xiin' mii' nia saa' iin kii' te saa nia kuachi. ¹³Sakuu' ña xito' kua'a ña ndo'o' ndo'ó ndii, iin kachi ndo'o' tu sakuu' ne yivi' a. Ndisu Ndiosí ndii, xachuun' ndaku a, sakan' na taxi a ña koto kua'a ña kiní ndo'ó ya'a ka te sakan' ña kuví kundieni ndo'. Süu' jaan' ndii taxi tu a ndiee' ndo' te kuví keta va'a ndo' nuu' ña xito' kua'a jaan'.

¹⁴Ne ta'an' maní' i, xa'a' a jaan' na kuii' kunu ndo' nuu' ña nduu' ndiosí saka jaan'. ¹⁵Ka'án i xiin' ndo' ndee naa ne xa naa nimá, te kuví saa ndo' kuenta naa' va'a yoo ña ka'án i xiin' ndo' jaan'. ¹⁶Kii' xi'i' i'in e' sie vino, te taxi' e' ña chindani Ndiosí xa'a' a ña ni sañu'u' a yoo' ndii, iin ndaa' nanduu' e' xiin' Cristo xiin' níi' a. Te sakan' tu kii' xixi' i'in e' sie xita'

va'a ndii, iin ndaa' nanduu' e' xiin' ñu'u' nde'i a. ¹⁷Tee' ndee kua'a' e' ndii, iin ndaa' kuiti' xita' va'a xixi' sakuu' e', xa'a' a jaan' na iin ndaa' nanduu' e'.

¹⁸Saa ndo' kuenta saa xaa' a xiin' te vi'e Israel, te xixi' ndei' ña nasoko' ne yivi' nuu' Ndiosí ndii, iin ndaa' nduu' ra xiin' mii' nasoko' ra kiti' jaan'. ¹⁹Te süu' ka'an i ña yoo ndiee' ndiosí saka. Te süu' ka'an tu i ña ndiaa ya'vi' ndei' ña nasoko' ne yivi' nuu' a. ²⁰Sákan' nduu' a, kuachi ndii, kii' nasoko' ne tuku' jaan' ndii, nuu' ña ndiva'a nasoko' nia te süu' nuu' Ndiosí xaa' nia a, te küní i ña nduiin ndo' xiin' ña ndiva'a jaan'. ²¹Sákan' ña vä'a ko'o e' vino jaan' kuenta xto'o e' Jesús, te ko'o tu e' ra' kuenta ña ndiva'a jaan'. Te vä'a tu ña kuxi e' sie xita' va'a jaan' kuenta Jesús, te kuxi tu e' e kuenta ña ndiva'a jaan'. ²²¿Ñáá xini ndo' ña sataña'a' e' xto'o e' Ndiosí, te sakuiñu a yoo' kii' xaa' e' sakan'? ¿Ñáá nakuitá yoo' xiin' ña jaan', tuu ndo'?

Kundi'ni e' xa'a' ña va'a inga ne yivi'

²³“Sakuu' nuu' a kuví saa i”, kachi ne yivi', ndisu süu' sakuu' a nduu' ña chindiee' yoo'. “Sakuu' nuu' a kuví saa i”, kachi nia, ndisu vä'a taxi e' ña viko ni'i' ndee iin ña'a jaan' yoo'. ²⁴Na kundi'ni e' xa'a' ña va'a mii' kuiti' e', süu' jaan' ndii, na kundi'ni e' xa'a' ña va'a inga ne yivi'. ²⁵Kuxi ndo' ndee ka ndei' ña ke'ví mii' ke'ví ndei', te küní a ndatu'un' ndo' mii' ni kixin a te kundi'ni ndo'. ²⁶Sákan' ña ña'a xto'o e' Ndiosí nduu' kanii' iin yivi' xiin' sakuu' ña yoo nuu' a.

²⁷Naa' kana' iin ne ndüu' ne ndikún ichi' Jesús ndo'ó vi'e nia te kuxi ndo' ndii, kuví ku'un ndo' naa' kuni ku'un ndo', te kuxi ndo' ndee ka ña kaní nia nuu' ndo'. Te küní a ndatu'un' ndo' mii' ni kixin a te kundi'ni ndo'. ²⁸Ndisu naa' ka'an iin te yivi' xiin' ndo' ndii: “Ndei' kaa' ndii, ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka nduu' a.” Naa' sakan' ndii, küxi ndo' a xa'a' ña va'a te ni ka'an sakan', te kundi'ni ra. ²⁹Kii' ka'an i sakan' ndii, ka'an i xa'a' ña kundi'ni inga te yivi', süu' xa'a' ña kundi'ni ndo'ó.

Kuein' ndatu'un' sava ndo'ó yu'u ndii: “¿Ndichun na kuní a ña ka'nu ini yu'u nuu' ña yoo ndiká i kuxi i xa'a' ña ndi'ni inga ne yivi'? ³⁰Naa' taxi i ña chindani Ndiosí xa'a' ña xaxi' i ndii, ¿ndichun na tiin' kuachi ne yivi' yu'u xa'a' a?” Kuein' sakan' kachi sava ndo'.

³¹Va'a, naa' xixi' ndo', uun naa' xi'i' ndo', uun naa' xaa' ndo' ndee ka tuku nuu' ña'a ndii, saa va'a ndo' a te natiin Ndiosí ña xaka'nu' ña'a' e'. ³²Vä'a naa' sakaki'í ndo' ne yivi' te saa ñia kuachi nuu' Ndiosí, ni ndee ne judfo, ni ndee ne tuku', ni ndee ne nakayá xa'a' Jesús xiin' e'. ³³Sakan' tu yu'u ndii, sakuu' ña xaa' i ndii, xaa' e te sakuatia' i ne yivi', sakan' ña ndüku' i ña va'a mi' kuiti' i, süu' jaan' ndii nduku' tu i ña va'a inga ne yivi' te natiin ñia Jesús, te kaku ñia nuu' kuachi ñia.

11 ¹Saa ndo' naa xaa' yu'u ña xaa' i naa xaa' Cristo.

Saa kuní a kuu e' mi' nakayá e' xa'a' Jesús

²Ñani ta'an' i, ka'an va'a i xa'a' ndo' sakan' ña naka'an' ndo' xa'a' i saa kivi', te taxa'a ndo' ña ni sania'á i ndo'ó saa nii' ni ka'an e xiin' ndo'. ³Te vitin ndii, kuní i ña kundani ndo' ña Cristo nduu' ndee naa xini' sakuu' te yivi', te te yivi' nduu' ndee naa xini' ña' si'i' ra, te Ndiosí nduu' ndee naa xini' Cristo. ⁴Te sakuu' te yivi', naa' tisa'ví ra xini' ra kii' ka'an ra xiin' Ndiosí, uun kii' ka'an tiakú ra tu'un ña ni taxi a nuu' ra ndii, xito' ka'nu' ra Cristo, ña nduu' ndee naa xini' ra jaan' kii' xaa' ra sakan'. ⁵Ndisu naa' tisa'ví iin ña'a' xini' a kii' ka'an a xiin' Ndiosí, uun kii' ka'an a' tiakú a' tu'un ña ni taxi a nuu' a' ndii, xito' ka'nu' a' ii' a', te nduu' ndee naa xini' a'. Sakan' ña nduu' a' ndee naa iin ña' ni kiee ti'e' xini'. ⁶Naa' tisa'ví iin ña'a' xini' a' ndii, ndee chaa' ka na ka'ndia a' ixi' xini' a' jaan'. Ndisu naa' ka'an' nuu' a' ña ka'ndia a' ixi' xini' a' jaan', uun ña kiee ti'e' xini' a' ndii, ndee chaa' ka na tisa'ví a' xini' a'. ⁷Te te yivi' ndii, küní a ña tisa'ví ra xini' ra, kuachi ndii, ni xa'a' ña'a' Ndiosí saa kaa' mi' a' xiin' saa ndatun' a. Ndisu ña'a' nduu' ña' ndatun' ka ni keta iní tiaa. ⁸Kuachi ndii, ni keta tiaa iní ña'a' ña nuu', süu' jaan' ndii ña'a' ni keta iní tiaa ña nuu'. ⁹Te sakan' tu ni xa'a' Ndiosí tiaa jaan' xa'a' ña va'a ña'a' jaan', süu' jaan' ndii ni xa'a' a ña'a' jaan' xa'a' ña va'a tiaa jaan'. ¹⁰Xa'a' a jaan' na kuní a ña tisa'ví ña'a' xini' a', te nia'a' a' ña ki'in' ka'nu' a' tiaa xiin' ña ki'in' ka'nu' a' ángele.

¹¹Ndisu ni chituní xto'o e' Ndiosí ña köo' tiaa naa' köo' ña'a' ni ndee köo' tu ña'a' naa' köo' tiaa. ¹²Kuachi ndii, tee' ndee ña ndaku nduu' a' ña ña'a' ndii, ni keta a' iní tiaa te nuu', ndisu ña ndaku nduu' tu a' ña ña'a' sakaku' te yivi'. Te ndii, sakuu' e' kuaxi nda'a' Ndiosí.

¹³Mii' ndo'ó kuv̄i natava' kuenta naa' va'a ka ña t̄isa'ví ña'a' x̄ini' n̄ia te ka'an n̄ia xiin' Ndiosí. ¹⁴Xini' ndo' saa ndiee' yoo' ña iin ña ka'an nuu' nduu' a nuu' te yivi' ña sakua'nu' ra ixi' x̄ini' ra. ¹⁵Te ndisu ña'a' ndii, iin ña va'a nduu' a nuu' a' ña sakua'nu' a' ixi' x̄ini' a', te nduu' tu a ña ndatun' a', kuachi ndii ixi' x̄ini' a' jaan' tisa'ví x̄ini' a'. ¹⁶Naa' yoo ka kuni kuu kuento xa'a' ña kaa' ndii, kuní a kundani n̄ia ña ña kaa' nduu' ña xixaá ndu'u xiin' ne nakayá xa'a' Jesús xiin' e' mii' ka.

**Kani kuento Pablo ne yivi', ne v̄a'a xaa'
kii' xixi' n̄ia kuenta Jesús**

¹⁷Ña kuni ke'i i vit̄in ndii, kuv̄i ka'an va'a i xa'a' ndo', sakan' ña kii' nakayá ndo' xa'a' Jesús ndii, kuní a ña ch̄indiee' a ndo'ó, ndisu süu' sakan' nduu' a xiin' ndo', süu' jaan' ndii sativi' ndi'i' a ndo'ó. ¹⁸Sakan' ña, ña nuu' ña kuni ka'an i xiin' ndo' ndii, xini i kuento ña nata'vi' ta'an' ndo' kii' nakayá ndo', te xanini yu'u ndii, ña ndixa nduu' a. ¹⁹Kuachi ndii kuní vi' a ña nata'vi' ta'an' ndo'ó te kuv̄i kuni ndo' yoo nduu' xna'a ne xika' va'a ichi' Jesús xtun, kachi ndo'. ²⁰Te kii' nakayá ndo' xixi' ndo' kuenta ña xaxi' xakuaa' ña ni xixi' Jesús ndii, süu' xaa' va'a ndo' a. ²¹Sakan' ña xixi' inga' ndo' a, süu' jaan' ndii i'in ndo' xixi' a ama'a ka kuní mii' ndo', te inga' ndo' xi'í soko, te inga' tuku ndo' saxini' xiin' mii'. ²²Te kii' xaa' ndo' sakan' ndii, saka'an' ndo' ne nda'vi kuu', te xito' ka'nu' tu ndo' inga ne nakayá xa'a' Jesús. Naa' kuni kuxi' ndo', te kuni ko'o tu ndo' ndii, va'a ka na vi'e ndo' saa ndo' ña jaan'. ¿Ñáá xanini ndo' ña ka'an va'a i xa'a' ndo' xa'a' ña jaan'? Kuäsa' xachi' sakan' ran'.

**Ka'an Pablo saa kuní a kuxi' e' kuenta Jesús
(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)**

²³Kuachi ndii ña yo'o' nduu' ña ni taxi' mii' xto'o e' nda'a' yu'u, te yu'u tuku saya'á a nuu' ndo'ó. Ña ñuu, kii' ni sanakua'a te yivi' xto'o e' Jesús jaan' ndii, ni ki'in a iin xita' va'a, ²⁴te kii' ndi'i' ni taxi' a ña ch̄indani Ndiosí xa'a' a ndii, ni sakuachi' ña'a' a, te ni taxi' ña'a' a nda'a' te nda'a' xa'a' a ka'an a xiin' ra ndii: "Ki'in ndo' a te kuxi' ndo', ña yo'o' nduu' ñu'u' nde'i i ña xito' kuv̄i xa'a' ña va'a ndo'ó. Sakan' na ndee vit̄in, te ndee nuu' ku'un e' ndii, na saa ndo' ña kaa' naka'an' ndo' ña ni xi'i i xa'a' ndo'", ni kachi a.

²⁵ Iin kachi ni xaa tu a kii' ndi'i ni xixi a xakuaa' jaan' xiin' te jaan' ndii, ni ki'in a iin copa vino, te ni ka'an a ndii: “Te' naá tixin ña yo'o' nduu' níi' i, te xiin' ña kaa' taxi' xa'a' Ndiosí ña chikandu'u' a iin kuento xaa' xa'a' ndo'. Sakan' na ndee vitin, te ndee nuu' ku'un e' ndii, i'in ichi' kii' xaa' ndo' ña kaa' ndii, na saa ndo' a naka'an' ndo' ña ni xi'i i xa'a' ndo'”, ni kachi a.

²⁶ Sakan' na kuii' ndee vitin, te ndee nuu' ku'un e' ndii, i'in ichi' kii' xixi' ndo' xita' va'a kaa', te xi'i' ndo' vino kaa' ndii, xa'a' ña ni xi'i xto'o e' Jesús xa'a' kuachi e' sanaka'an' ta'an' ndo' ndee nandiko' tukuu a.

Kündi'i e' xiin' ña xixi' e' kuenta Jesús

²⁷ Xa'a' a jaan' na yoo ka xixi' xita' va'a jaan', uun xi'i' nia vino jaan', te tiin ka'nu' nia a ndii, kuachi xaa' nia xa'a' a ña xandi'i' nia xiin' ñu'u' nde'i xto'o e' xiin' níi' a. ²⁸ Sakan' na kuii' kuní a ña natava' i'in ndo' kuenta saa ita' ndo' nuu' ichi' Jesús ña kuní ka kuxi' ndo' xita' va'a xiin' ña ko'o ndo' vino jaan'. ²⁹ Sakan' ña naa' tiin' ka'nu' ndo' ñu'u' nde'i Jesús jaan' xiin' níi' a kii' xixi' ndo' xita' va'a te xi'i' ndo' vino jaan' ndii, ña sando'o' Ndiosí ndo'ó nduku' ndo' kii' xaa' ndo' sakan'.

³⁰ Xa'a' a jaan' na kua'a' va ndo' kuni kuvi, te kua'a' tu ndo' ni kuvita va, te kua'a' ni tu ndo' xa ni xi'i'. ³¹ Naa' xi'na ka natava' e' kuenta saa ita' e' nuu' ichi' Jesús ndii, sando'o' Ndiosí yoo'. ³² Ndisu natava' xto'o e' Ndiosí kuachi e', te taxi' a tundo'o' ndo'o' e' te kundani e', sakan' te katun' a yoo ndee naa xaa' a xiin' ne yivi' ne nduu' kuenta iin yivi'.

³³ Ñani ta'an' mani' i, sakan' na kuii' kii' nakayá ndo' te kuxi' ndo' kuenta Jesús ndii, ndiatu' ndo' ndee nakaya sakuu' ne ta'an' ndo' te kuxi' ndo' a. ³⁴ Xa'a' a jaan' na, naa' xi'i' sava ndo' soko ndii, va'a ka vi'e ndo' kuxi' ndo' te taxí Ndiosí tundo'o' kundo'o' ndo' xa'a' ña va'a ña xaa' ndo' mii' nakayá ndo'. Te tuku nuu' ña'a ndii, ndee kii' xaa i mii' ndiee' ndo', te ndasava'a e'.

Kumi' yoo' ña chuun va ña xaxa' Ndiosí nuu' e'

12 ¹ Ñani ta'an' i, kuní yu'u' ña kundani kaxi' ndo' xa'a' ña chuun va ña xaxa' Espíritu Santo nuu' e'. ² Xiní ndo'ó ña kii' tia'an kundu' ndo' ne xiní yoo Ndiosí ndixa ndii, ni xika sana' ndo' ndee naa ne kui'e nuu' ña kuu' ña xaka'nu'

ndo' ndiosí saka, ña küvi ka'an. ³Sakan' na kuii' kuní i ña kundani ndo' ña köo' ndee iin ne yivi' küvi sanacha'an' Jesús xiin' ña ndiee' Espíritu Santo. Te köo' tu ndee iin ne yivi' küvi ka'an ndii, Jesús nduu' xto'o nuu' sakuu' ña'a, naa' köo' ña ndiee' Espíritu Santo kumi' ña.

⁴Yoo ki'in' nuu' ña chuun va te küvi saa e' chuun Ndiosí, ndisu iin ndaa' Espíritu Santo nduu' ña xaxa' i'in ña jaan'. ⁵Te yoo ki'in' tu nuu' saa sachuun' e' nuu' Ndiosí, ndisu iin ndaa' xto'o e' nduu' ña xika' nuu' i'in e' nuu'. ⁶Te sakan' tu yoo ki'in' nuu' saa nia'á Ndiosí ndiee' a xiin' nda'a' yoo', ndisu iin ndaa' Ndiosí nduu' ña xaa' sakuu' ña jaan'. ⁷Ndisu Ndiosí nduu' ña xaxa' i'in ña chuun va jaan' xiin' ña ndiee' Espíritu Santo xa'a' ña va'a sakuu' e'. ⁸Xiin' ña ndiee' Espíritu Santo ña xaxa' a nuu' sava e' ña ka'an e' tu'un ndichi, te xiin' ña jaan' tu ka'an sava e' ña xini tuní mii' kuiti' Ndiosí. ⁹Te xiin' ña ndiee' Espíritu Santo ña xaxa' a nuu' sava e' natiin' e' ña ini xava'a e' xini e' Ndiosí, te xiin' ña jaan' tu küvi sanda'a sava e' ne kuni küvi. ¹⁰Te xiin' ña jaan' tu küvi saa sava e' chuun ka'nu' koo' chukuu', te xiin' ña jaan' tu küvi ka'an tiakú sava e' tu'un ña natiin' e' nuu' Ndiosí, te xiin' ña jaan' ni tu küvi nakuni sava e' ndee nuu' espíritu kumi' i'in ne yivi', te xiin' ña jaan' tu küvi ka'an sava e' tuku nuu' tu'un ña xini e', te xiin' ña jaan' tu küvi sanakuachi' sava e' tuku tu'un ña ni ka'an ne jaan'. ¹¹Ndisu sakuu' nuu' ña jaan' ndii, iin ndaa' Espíritu Santo nduu' ña xaxa' a, te i'in ña jaan' xaxa' a nuu' i'in e' saa kuní mii' a.

Iin ndaa' nduu' e' xa'a' a ña nduu' e' kuenta Jesús

¹²Kuachi ndii, naa kuu' ñu'u' nde'i e' ndii, tee' ndee kua'a' xaan' ñu'u' ta'an' a ndii, iin ndaa' ñu'u' nde'i nduu' a. Sakan' tu nduu' a xiin' yoo', ne nduu' kuenta Jesús ndii, iin ndaa' nduu' e' xiin' a. ¹³Te sakuu' yoo' ndii, ni chichi e' kuenta Jesús xiin' ña ndiee' iin ndaa' Espíritu Santo, te iin ndaa' ni nanduu e'. Köo' a xaa' naa' ne judío nduu' e', uun naa' ne tuku' nduu' e', uun naa' xiko' ni'i' iin xto'o yoo', uun naa' ne xika' ndiká nduu' e' ndii, iin ndaa' Espíritu Santo ni natiin e'.

¹⁴Te siin' tuku' ndii, sakan' tu ñu'u' nde'i e' ndii, süu' iin ndaa' tu'un' kuiti' kuu' a, süu' jaan' ndii kua'a' ya'a tu'un' kuu' a. ¹⁵Naa' sakan' te ka'an iin xa'a' e' ndii: "Xa'a' a ña süu' nda'a'

nduu' i ndii, süu' kuenta ñu'u' nde'i nduu' i", süu' xa'a' a jaan' na ndüu' xna'a xa'a' jaan' kuenta ñu'u' nde'i e'. ¹⁶Te naa' ka'an iin so'o e' ndii: "Xa'a' a ña süu' nduchi' nuu' nduu' i ndii, süu' kuenta ñu'u' nde'i nduu' i", süu' xa'a' a jaan' na ndüu' xna'a so'o e' jaan' kuenta ñu'u' nde'i e'. ¹⁷Naa' sakan' te saa kua'an iin' e' kunduu nduchi' nuu' e' ndii, küvi kuni so'o e', te naa' sakan' te saa kua'an iin' e' kunduu so'o e' ndii, küvi ta'ni e' xiko. ¹⁸Ndisu Ndiosí ndii, ni tandiee a i'in tu'un' ñu'u' nde'i e' jaan' mii' ni xtani mii' a. ¹⁹Kuachi ndii, naa' sakan' te iin ndaa' nuu' tu'un' kuiti' kunduu iin kanii' e' ndii, küvi koo ñu'u' nde'i e'. ²⁰Ña ndaku nduu' a ña xiní e' ndii, kua'a' ya'a tu'un' kuu' ñu'u' nde'i e', ndisu iin ndaa' ñu'u' nde'i nduu' kanii' a.

²¹Xa'a' a jaan' na küvi ka'an nduchi' nuu' e' xiin' nda'a' e' ndii: "Kuäsa' kuni un' nuu' i." Te ni ndee küvi tu' ka'an xini' e' xiin' xa'a' e' ndii: "Kuäsa' kuni ndo'ó nuu' i." ²²Süu' jaan' ndii tu'un' ñu'u' nde'i e', ña tiin' kua'a' ka e' ndii, kuni kua'a' ka a, ²³te tu'un' ñu'u' nde'i e', ña tuu e' ndii, ña xaku ka'nu' nduu' a ndii, ña jaan' nduu' ña tisa'vi va'a ka e', te ña kuni a nia'a e' nuu' ne yivi' ndii, kuni a tisa'vi va'a ka e' ña jaan'. ²⁴Te tu'un' ñu'u' nde'i e', ña ndatun' ndii, kuni a ña tiin' ka'nu' kua'a' ña'a' e'. Kuachi ndii xa' sakan' ni chituní Ndiosí xa'a' i'in tu'un' a jaan', sakan' te ña xaku ka'nu' ndii, xata'an ña koto ka'nu' ka ña'a' e'. ²⁵Sakan' te kani ta'an' tu'un' ñu'u' nde'i e' jaan', süu' jaan' ndii kundini i'in a xa'a' ta'an' a. ²⁶Te kii' ndo'o' iin tu'un' ñu'u' nde'i e' ndii, sakuu' tu'un' ñu'u' nde'i e' jaan' ndo'o' xiin' a, te kii' natiin' iin tu'un' ñu'u' nde'i e' jaan' ña tiin' ka'nu' ña'a' ne yivi' ndii, sakuu' inga tu'un' ñu'u' nde'i e' va'a kuni xiin' a.

²⁷Sakan' na kiii' sakuu' ndo'ó ndii, kuenta ñu'u' nde'i Cristo nduu' ndo', te i'in ndo' ndii, iin ndaa' tu'un' ñu'u' nde'i a nduu' ndo'. ²⁸Te mii' nakayá ndo' xa'a' Jesús ndii, ña nuu' ni kuni Ndiosí ña koo te tianu' Jesús sania'á ichi' a, te ña uvi ndii, ña koo te ka'an tiakú tu'un a, te ña uni ndii, ña koo te sania'á ne yivi' tu'un a, te ni kuni ni tu a ña koo te xaa' chuun ka'nu' koo' chukuu', te sakan' tu ni kuni a ña koo te sanda'a ne kuni küvi, te ni kuni ka tu a ña koo te chindiee' ne yivi', xiin' ña koo te xa'ndia chuun' nuu' ne ndikún ichi' Jesús, xiin' ña koo te ka'an tu'un ña xiní ra. ²⁹Süu' sakuu' e' nduu' ne ni tianu' Jesús sania'á ichi' a, te ni ndee süu' sakuu' tu e' nduu'

ne ka'án tiakú tu'un Ndiosí. Süu' sakuu' e' nduu' ne sania'a ne yivi' tu'un a, te ni ndee süu' sakuu' tu e' xaa' chuun ka'nu' koo' chukuu', ³⁰te ni ndee süu' sakuu' tu e' sanda'a ne kuni kuví. Te sakan' tu süu' sakuu' e' ka'án tu'un ña xini e', te ni ndee kuví tu sanakuachi' sakuu' e' tu'un jaan'. ³¹Xa'a' a jaan' na ndee chaa' ka na nduku' ndo' ña chuun ña va'a ka. Te yu'u ndii, kuni sania'a i ndo'ó iin ichi' va'a ka.

Kuní a kundani ta'an' e' saa kuní Ndiosí

13 ¹Naa' saa e' kuenta ndii, kuví ka'án yu'u ki'in' nuu' tu'un iin yivi' uun kuví ka'án i ndee tu'un ña ndatu'un' ángele. Ndisu naa' ndäni i ne yivi' ndii, ndee naa kaa ña sakaxan' ne yivi' kuíti' nduu' i, uun ndee naa iin ti'e' ña sakaxan' ne yivi' kuíti' nduu' i. ²Te naa' saa tu e' kuenta ndii, kumi i ña xaxa' Ndiosí nuu' e', te kuví ka'án tiakú i tu'un a, te kuví kundani tu i sakuu' ña yoo si'e ña xini iin ndaa' mii' kuíti' Ndiosí, te kundani tu i sakuu' nuu' ña'a, te ini kua'a' tu i xini Ndiosí ndee kuví ka'an chuun' i xiin' iin iku', te ku'un ndia'a a mii' ndu'u' a. Ndisu naa' ndäni i ne yivi' ndii, kuäsa' kuní xachi' i naa' sakan'. ³Te naa' saa ka tu e' kuenta ndii, nata'vi' i sakuu' ña kumi i, te taxí e' nda'a' ne nda'vi kuu', te sanakua'a xiin' mii' tu i te koko ñu'u' nde'i i nuu' ñu'u' ndatin. Ndisu naa' ndäni i ne yivi' ndii, kuäsa' kuní xachi' i na sakan'.

⁴Kii' ndani xna'a e' ne yivi' ndii, kuie kuu' ini e' xa'a' nia, te va'a tu nimá e' xini e' nia, te kuäsa' tu ndasi' nuu' e', te sakan' tu kuäsa' ñuñu' e', te sakan' ni tu xächie xiin' mii' mii' e', ⁵te kuäsa' tu mii' kuu' e' xiin' ne yivi', ni ndee kuäsa' tu nduku' e' ña kuní nuu' mii' kuíti' e', ni ndee kuäsa' ni tu nasaá yachi e', te sakan' tu kuäsa' taxa'a' e' ka'ni' nimá e'; ⁶te kuäsa' tu va'a kuni e' kii' xachuun' ndaku ne yivi', süu' jaan' ndii kuation' ini e' kii' xachuun' ndaku ne yivi'. ⁷Kii' ndani e' ne yivi' ndii, yoo ka'nu' ini e' xa'a' sakuu' ña xaa nia, te ini tu e' kuní e' nia ndee ka ña ka'an nia, te sakan' tu kundiatu ini e' ña kiee va'a nia nuu' sakuu' ña'a, te kundieni tu e' nuu' sakuu' ña xaa' nia xiin' e'.

⁸Sakan' ña, ña ndani ta'an' e' jaan' xiin' ña ndani Ndiosí yoo' ndii, köo' kivi' ndi'i' a, ndisu ña ka'án tiakú ne yivi' tu'un Ndiosí, xiin' ña ka'án ne yivi' tu'un ña xini nia, xiin' ña kundani ne yivi' ña yoo si'e, ña xini mii' kuíti' Ndiosí ndii,

ndi'i a naá kivi'. ⁹Kuachi ndii sava kuiti' xiní e' ña xini tuni Ndiosí vitin, te sava tuku ka'an tiakú e' tu'un a jaan', ¹⁰ndisu kii' xaa ña kundani ndi'i e' ña kuní Ndiosí xiin' ña ndiee' a ndii, sakan' te ña sie, ña xiní e' jaan' ndii, ndi'i a.

¹¹Kii' ni nduu yu'u te lulu ndii, ni ka'an i saa ka'an ne kualí, te ni xanini tu i saa xanini ne kualí, te sakan' tu ni xaa kuenta i saa xaa' kuenta ne kualí, ndisu kii' ni xixa i ndii, ni nakoo i ña ni kuu i saa kuu' ne kualí jaan'. ¹²Vitin ndii kivi' kuní kaxi' e' sakan' na xito' e' ndee naa kii' xito' iin ne yivi' nuu' nia nuu' iin yuu' peko kuiti', ndisu naá kivi' ndii, kuní nuu' e' sakuu' ña xiní Ndiosí. Vitin ndii xiní kaxi' i saa xiní i Ndiosí, ndisu naá kivi' ndii, kundani kaxi' i saa kaa' Ndiosí ndee naa xiní a yu'u. ¹³Te sakan' na kuii' vitin ndii, yoo uní ta'an kuiti' ña koo' kivi' ndi'i, ña nduu' ña ini e' xini e' Ndiosí, xiin' ña ndiatu' ini xna'a e', xiin' ña ndani e' ne yivi'. Ndisu ña ka'nu' ka tein uní saa' ña jaan' ndii, ña ndani e' ne yivi' nduu' a jaan'.

Saa kuní a kuu ne ka'an tuku tu'un ña xiní nia

14 ¹Sakan' na kuii' ndee chaa' ka na sanduxa' ndi'ni ndo' xa'a' ña ndani ta'an' ndo', te sakan' tu xa'a' ña chuun ña xaxa' Espíritu Santo nuu' ndo'. Ndisu sanduxa' ndi'ni ka ndo' xa'a' ña ka'an tiakú ndo' tu'un Ndiosí. ²Kuachi ndii, ne ka'an tu'un ña xiní nia ndii, xiin' Ndiosí ndatu'un' nia, te süu' xiin' ne nakayá xa'a' Jesús ndatu'un' nia. Sakan' ña koo' ne yivi' kivi' kundani ña ka'an ne jaan', kuachi ndii ña yoo si'e ña xiní mii' kuiti' Ndiosí ka'an nia xiin' ña ndiee' Espíritu Santo. ³Ndisu ne ka'an tiakú tu'un Ndiosí ndii, xiin' ne nakayá xa'a' Jesús ka'an nia te kua'nu' ka ne jaan' nuu' ichi' a, te sandieni tu ña'a' nia nuu' ichi' a, te sakan' tu te saki'vi' ña'a' nia kii' ndo'o' ne jaan'. ⁴Te ne ka'an tu'un ña xiní nia ndii, mii' kuiti' nia chindiee' a te kua'an kua'nu' nia nuu' ichi' Ndiosí. Ndisu ne ka'an tiakú tu'un Ndiosí ndii, chindiee' nia ne nakayá xa'a' Jesús te kua'nu' tu ne jaan' nuu' ichi' a. ⁵Xa'a' a jaan' na kuní yu'u ña ka'an sakuu' ndo'ó tu'un ña xiní ndo', ndisu ña kuní ndiee' ka i ndii, ña ka'an tiakú ndo' tu'un Ndiosí. Sakan' ña, ña va'a' ka nduu' a jaan' te sakan' ña ka'an e' tuku tu'un ña xiní e' kii' koo' ne sanakuachi' ña ka'an e' jaan', te chindiee' a ne nakayá xa'a' Jesús.

⁶Ñani ta'an' i, saa e' kuenta ndii, ku'un i mii' ndiee' ndo' te ka'an ndoso' i nuu' ndo' xiin' tu'un ña xini ndo' ndii, kuäsa' chindiee' xachi' a ndo'ó. Ndisu naa' ka'an i xiin' ndo' xiin' ña satuví Ndiosí nuu' i, uun naa' ka'an i xiin' ndo' xiin' ña xini tuni ña xini mii' kuiti' Ndiosí, uun naa' ka'an i xiin' ndo' xiin' ña ka'an tiakú i tu'un Ndiosí, uun naa' ka'an i xiin' ndo' xiin' ña ndixa xa'a' Jesús, ña jaan' ndii, chindiee' a ndo'ó. ⁷Naa kuu' tun' yoo' xiin' nuu' ndii, küvi nakuni e' ndee nuu' yaa ka'an i'in a naa' iin ndaa' nduu' ndusu a. ⁸Te naa' t'ivi kaxi' iin te xiin' ndachuun', tun' nichí kií' kua'an ra mii' yoo nuu' ndii, ndee iin te xiin' ra säkoo' tu'va xiin' mii' te kunta'an' ra. ⁹Sakan' tu xka'ndia naa' ka'an ndo'ó iin tu'un ña köo' kundani, ¿saa küvi kundani ne yivi' yoo nduu' a ka'an ndo'? Ndee naa xiin' tachi' kuiti' ka'an ndo'. ¹⁰Xini e' ndii, yoo kua'a' nuu' tu'un iin yivi', te säkuu' ña jaan' ndii, xa yoo xa yoo ndusu xa'a' i'in a. ¹¹Ndisu naa' xini yu'u ndee ña kuni kachi' tu'un jaan' ndii, ndee naa te tuku' kunduu i nuu' ne ka'an tu'un jaan', te ne jaan' ndii, ndee naa ne tuku' kunduu nia nuu' i xa'a' ña kundani i tu'un ña ka'an nia. ¹²Sakan' na kuu' ndo'ó ndii, xa'a' ña xikán va iní ndo' chuun ña xaxa' Espíritu Santo nuu' e' ndii, kakan va tu iní ndo' te kumi' ndo' kua'a' ka ña chindiee' ne nakayá xa'a' Jesús te kua'nu ka ndo' nuu' ichi' a.

¹³Xa'a' a jaan' na yoo ka ka'an tu'un ña xini nia jaan' ndii, na kakan nia ña xini tuni nuu' Ndiosí, te küvi sanakuachi' nia tu'un jaan' kií' ka'an nia a. ¹⁴Kuachi' ndii, naa' ka'an yu'u xiin' Ndiosí xiin' tu'un ña xini i ndii, tee' ndee xini espíritu i ña ka'an i xiin' Ndiosí jaan', ndisu ña xanini i ndii, kundani xachi' a ña ka'an i xiin' tu'un jaan'. ¹⁵¿Ndee ña kuni a saa i naa' sakan'? Ka'an i xiin' Ndiosí xiin' espíritu i, te ka'an tu i xiin' Ndiosí xiin' ña xanini i. Kata i yaa nuu' Ndiosí xiin' espíritu i, te kata tu i yaa jaan' xiin' ña xanini i. ¹⁶Kuachi' ndii, naa' xaka'nu' ndo'ó Ndiosí xiin' tu'un ña xaxa' Espíritu Santo, te xini so'o iin ne xika' ichi' Jesús, ne kundani tu'un jaan' ndii, küvi ka'an nia: "Sakan' na kunduu a", kií' taxi' ndo' ña chindani Ndiosí, sakan' ña kundani nia ndee ña ka'an ndo'. ¹⁷Kií' taxi' ndo' ña chindani Ndiosí ndii, va'a ya'a xaa' ndo', ndisu chindiee' a inga ne yivi'.

¹⁸Te yu'u ndii, taxi' va i ña chindani Ndiosí xa'a' ña ka'an chito ka i tu'un jaan' te sakan' säkuu' ndo'ó. ¹⁹Ndisu mii'

nakayá e' xa'a' Jesús ndii, ndee chaa' ka ña ka'an i u'un ta'an yu'u' tu'un ña kuví kundani e' te sakan' kuví chindiee' i inga ne yivi', te sakan' ña ka'an i uxí mií yu'u' tuku nuu' tu'un ña köo' kundani.

²⁰Ñani ta'an' i, kănini ndo' naa xanini ne kuachi' kualí, süu' jaan' ndii kanini ndo' ndee naa ne xixa ini nuu' ichi' Jesús. Te sakan' tu kuu ndo' ndee naa ne kuachi' kualí ne xini xa'a' ña nia'a. ²¹Yoso' tu'un ndei' Ndiosí nuu' tutu a mií ka'an a ndii:

Ne yivi', ne nduu' kuenta i kaa' ndii,
xiin' tu'un ña ka'an inga ne yivi' ka'an i xiin' nia,
te ka'an tu i xiin' nia xiin' tu'un ne kuaxi tuku xaan'.
Ndisu ni ndee sakan' ndii,
täxi so'o nia ña ka'an i, kachi xo'o e'.

²²Sakan' na kuii', ña ka'an e' tu'un ña xini e' ndii, kuenta ña nia'a Ndiosí nuu' ne ini xini Jesús nduu' a, te süu' xa'a' ña va'a ne ini xini Jesús nduu' a. Ndisu ña ka'an tiakú e' tu'un Ndiosí ndii, kuenta ña nia'a a nuu' ne ini xini Jesús nduu' a, te süu' xa'a' ña va'a ne ini xini Jesús nduu' a. ²³Süu' jaan' ndii, naa' ndiee' ti'vi sakuu' ndo'ó mií nakayá ndo' xa'a' Jesús, te ka'an tu ndo' tu'un ña xini ndo', te ko'ni ne xaa' nuu' ichi' Jesús, uun iin ne ini xini Jesús ndii, ka'an ne jaan' ña ne loco nduu' ndo'ó na xaa' ndo' sakan'. ²⁴Ndisu naa' ndiee' ti'vi sakuu' ndo'ó mií nakayá ndo' xa'a' Jesús, te sakuu' tu ndo' ka'an tiakú tu'un Ndiosí, te ko'ni ne xaa' nuu' ichi' Jesús, uun ne ini xini Jesús ndii, kií' kuni so'o nia ña ka'an ndo' jaan' ndii, nakuni nia ña ne ndiso' kuachi' nduu' nia nuu' Ndiosí, te xata'an ña katun' ña'a' Ndiosí xa'a' kuachi' nia jaan'. ²⁵Te natuvi tu ña yoo si'e nimá nia, xa'a' a jaan' na vikuiin xiti' nia nuu' Ndiosí te saka'nu' ña'a' nia, te ka'an nia ña ndixa xna'a ndii, yoo Ndiosí tein ndo' mií nakayá ndo' xa'a' Jesús.

Kuní a saka'nu' va'a e' Ndiosí mií nakayá e' xa'a' Jesús

²⁶Ne ta'an' i, xa'a' a jaan' na kií' nakayá ndo' ndii, kuví kata sava ndo' yaa nuu' Ndiosí, te sava tu ndo' kuví sania'a tu'un a, te sava tuku ndo' kuví ka'an yoo nduu' ña ni nia'a Ndiosí nuu' ndo', uun ka'an ndo' tu'un ña xini ndo', te kuví tu sanakuachi' sava ndo' tu'un jaan'. Ndisu sakuu' ña xaa' ndo' jaan' ndii, na saa ndo' a te saku'nu' ta'an' ka ndo' nuu' ichi'

Jesús. ²⁷Naa' ka'án sava ndo' tu'un ña xini ndo' ndii, na ka'an uvi ta'an kuiti' ne yivi' a, uun ndee uni ta'an nia. Te xa ka'an xa ka'an nia a, te kuni tu a ña sanakuachi' iin ne yivi' ña ka'án ne jaan'. ²⁸Te naa' koo' ne kuvi sanakuachi' tu'un ña ka'án ne jaan' ndii, ndee chaa' ka koo taxin' yu'u' nia mii' nakayá ndo' xa'a' Jesús, te na ka'an nia ña jaan' xiin' nimá kuiti' nia nuu' Ndiosí.

²⁹Te sakan' tu ne ka'án tiakú tu'un Ndiosí ndii, na ka'an uvi ta'an, uun ndee uni ta'an kuiti' nia. Te sava nia kuni so'o ña ka'án ne jaan', te kuvi kundani nia saa kuni a saa nia ña jaan'. ³⁰Te naa' nia'á Ndiosí yoo ka nduu' a nuu' inga ne ndu'u' ikan' ndii, na vikuiin ne ka'án jaan', te taxi nia ña ka'an inga nia ña ni satuvi Ndiosí nuu' nia. ³¹Sakan' te kuvi ka'an tiakú i'in ndo'ó, ne kuvi ka'án tiakú tu'un Ndiosí kii' kuni a ka'an ndo' a, te kuvi tu kuni so'o sakuu' ndo', te kuvi ni tu sandieni ta'an' ndo'. ³²Kuachi' ndii, ne ka'án tiakú tu'un Ndiosí ndii, kumi' nia ndiee' nuu' ña jaan', te kuvi ka'an nia a amaa ka kuni mii' nia. ³³Sakan' ña Ndiosí ndii, süu' ña sasana' yoo' nduu' a, süu' jaan' ndii natandiee' mani' a yoo'.

Saa xaa' tu sakuu' ti'vi sakuu' xaan' mii' nakayá ne nduu' kuenta Jesús, ³⁴kuni a ña na kundiee taxin' ña'a' kii' nakayá ndo' xa'a' Jesús, sakan' ña koo' ndei' ña ka'an nia, süu' jaan' ndii kuni a ña koo taxin' nia naa ka'án tu'un ndei' Ndiosí. ³⁵Naa' yoo ña kuni ndatu'un' nia ndii, na ndatu'un' nia ii' nia vi'e nia, sakan' ña ka'an va kaa' a ña ka'án iin ña'a' mii' nakayá e' xa'a' Jesús.

³⁶¿Náa xanini ndo'ó ña suvi ndo' nduu' ne ni nata'vi' xini' tu'un Ndiosí, te xa ndo'ó kuiti' tu nduu' ne ni xini so'o a? ³⁷Naa' yoo ka tuu ña kuvi ka'an tiakú nia tu'un Ndiosí, uun tuu nia ña kumi' nia ña chuun ña xaxa' Espíritu Santo ndii, na nakuni nia ña xto'o e' nduu' ña ka'án chuun' xiin' i, te ke'i i ña yo'o. ³⁸Ndisu naa' nakuni yoo ka ña xto'o e' nduu' ña ka'án chuun' xiin' i, te ke'i i ña yo'o' ndii, sakan' tu ne jaan' ndii, nakuni ña'a' xto'o e' jaan'.

³⁹Ne ta'an' mani' i, sakan' na kuii' ndo'ó ndii, kuni a ña sanduxa' ka ndo' ña ka'an tiakú ndo' tu'un Ndiosí, te nakasi ndo' nuu' ne ka'án tu'un ña xini nia. ⁴⁰Ndisu kuni a ña sakuu' ña xaa' ndo' ndii, na saa va'a ndo' a, te na saa yukun tu ndo' a.

Ni natiaku Cristo

15 ¹Ne ta'an' i, vitin ndii kuni sanaka'an' i ndo'ó xa'a' tu'un va'a ña xa ni ka'an ndoso' i nuu' ndo', te ni natiin ndo' a, te ita' ni'i ndo' saa ka'an a ndee vitin. ²Te sakan' tu xiin' ña ka'an tu'un va'a jaan' kuví kaku ndo' nuu' kuachi ndo' naa' kuita ni'i na ita' ni'i ndo' nuu' ña ka'an a saa nii' ni sania'á i ndo'ó. Te naa' kuäsa' ndii, ni natiin saka ndo' a.

³Kuachi ndii xi'na ka ni sania'á i ndo'ó tu'un va'a ña ni natiin tu mii' i ña ni xi'i Cristo xa'a' kuachi e', te ni saxinú a ña yoso' nuu' tutu Ndiosí xa'a' a, ⁴te ni kuxi tu ña'a' ne yivi' tixin ñu'u', te ni sanatiaku ña'a' Ndiosí kivi' ña uni, te ni saxinú a ña yoso' nuu' tutu Ndiosí xa'a' a, ⁵te ni tuví a nuu' Pedro, ikan' te ni tuví ni tu a nuu' sakuu' inga te uxi uví te nda'a' xa'a' a. ⁶Te ni ya'a, te ni tuví a nuu' ya'a u'un ciento ne ta'an' e', ne xika' ichi' a. Te ki'in' ne jaan' ndii, kusaa' tiaku ka ña ndee vitin, te sava tuku ña xa ni xi'i. ⁷Te ni ya'a ka, te ni tuví ni tu a nuu' Jacobo, te ni ya'a ka sie, te ni tuví a nuu' sakuu' te ni tianu' a sania'á ichi' a. ⁸Te ndi'i ndoso', te ni tuví tu a nuu' yu'u, te nduu' ndee naa iin te kuañu'u, te ni tuví kii' xa ni xka'ndia kivi' ña tuví ra. ⁹Kuachi ndii yu'u nduu' te lulu ma'á ka te tianu' Jesús sania'á ichi' a, te ndee xäta'an ña kunani' i te tianu' a, sakan' ña ni sando'o' va i ne nakayá xa'a' Ndiosí. ¹⁰Ndisu xa'a' a ña ndani mii' Ndiosí yu'u na nduu' i te ni tianu' Jesús sania'á ichi' a, te ña ndani mii' Ndiosí yu'u ndii, ni natiin' saka e, süu' jaan' ndii xa xachuun' kua'a' ka i xiin' a te sakan' sakuu' te tianu' Jesús jaan'. Ndisu süu' xiin' ña ndiee' mii' i xaa' i chuun jaan', süu' jaan' ndii xiin' ña ndiee' ña xamaní' va Ndiosí yu'u xaa' i sakuu' a. ¹¹Sakan' na kuui' koo' a xaa' a yoo ni ka'an ndoso' tu'un va'a jaan' nuu' ndo', naa' yu'u, uun naa' inga te ni tianu' Jesús jaan', sakan' ña iin kachi sania'á ndu a te sakan' ni natiin ndo'ó a.

¹²Te ndii, naa' xa'a' ña ni sanatiaku Ndiosí Cristo tein ne ni xi'i ka'an ndoso' ndu ndii, ¿ndichun na ka'an sava ndo'ó ña natiaku ne yivi' kii' kuví ña? ¹³Sakan' ña naa' natiaku ne yivi' kii' kuví ña ndii, ni ndee Cristo ni natiaku naa' sakan' nduu' a. ¹⁴Te naa' ni natiaku Cristo ndii, ña saka kuäsa' kuní nduu' ña ka'an ndoso' ndu naa' sakan' nduu' a, te ña saka nduu' tu

ñā ini ndo'ó xini ñā'a' ndo'. ¹⁵Te naa' ndixa xna'a nātiaku ne yivi' kii' kuvī nīa ndii, te xini xa'an' ndiee' yu'u' xa'a' Ndiosí nduu' ndu, sakan' ñā ka'án ndoso' ndu ñā nī sanātiaku a Cristo. Ndisu naa' ndixa xna'a sanātiaku Ndiosí ne yivi' kii' kuvī nīa ndii, nī sanātiaku tu a Cristo. ¹⁶Kuachi ndii, naa' ndixa xna'a sanātiaku Ndiosí ne yivi' kii' kuvī nīa ndii, nī sanātiaku tu a Cristo. ¹⁷Te naa' nī sanātiaku Ndiosí Cristo ndii, ñā saka nduu' tu ñā ini ndo'ó xini ñā'a' ndo', te kusaa' ndiso' ka' ndo' kuachi ndo' nuu' Ndiosí. ¹⁸Te sakan' tu ne ndikún ichi' Jesucristo, ne nī xi'i ndii, nī ndoñu'u' saka nīa naa' sakan' xna'a nduu' a. ¹⁹Naa' xa' iin yivi' yo'o' kuiti' ndiatu' ini e' xa'a' Cristo, te kōo' ñā nātiaku e' jaan' naá kivi' ndii, ne ndo'o' saka kua'a' so'o' nduu' e' naa' sakan'.

²⁰Ndisu vitin ndii, xa' nī nātiaku xna'a Cristo tein ne nī xi'i, te suvi' a nduu' ñā nī nātiaku nuu' nuu' sakuu' yoo', ne nātiaku tu saa Ndiosí kita'an. ²¹Kuachi ndii xa'a' kuachi iin ndaa' kuiti' te yivi' xi'í ne yivi' iin yivi', sakan' tu xa'a' iin ndaa' kuiti' tu te yivi' nātiaku e' kii' kuvī e'. ²²Sakan' ñā xa'a' kuachi ñā nī xaa Adán xi'í tu sakuu' ne yivi' iin yivi', sakan' tu xa'a' ñā nī nātiaku Cristo ndii, sakuu' e' koo kivi' nuu' ñā kōo' kivi' ndi'i' saa Ndiosí. ²³Ndisu i'in e' nātiaku saa Ndiosí amaa ka kuní mii' a, xi'ina Cristo nī sanātiaku a, te kii' nandiko' Cristo jaan', te sanātiaku tu a yoo', ne nduu' kuenta a. ²⁴Te ikan' kuaxi ñā ku'un ndiko' ñā saxinu Cristo chuun nuu' a, te sanakua'a a ñā xa'ndia chuun' a jaan' nda'a' yuva' e' Ndiosí kii' ndi'i' sandoó kui'e xachi' a sakuu' ne xa'ndia chuun', xiin' sakuu' ne kumi' ndiee' te xa'ndia chuun' nīa, xiin' sakuu' ñā ndiee' ñā ndiva'a. ²⁵Kuachi ndii kuní a ñā ka'ndia chuun' Cristo ndee ndi'i' sandoó kui'e xachi' a sakuu' ñā ndasi' ta'an' xiin' a. ²⁶Te ñā kumi' ndiee' nuu' ñā xa'ni' yoo' nduu' ñā ndasi' ta'an' xiin' e', ñā sandoñu'u' a so'o' ndi'i'. ²⁷Sakan' ñā nī taxi Ndiosí viko ni'i' Cristo sakuu' ñā yoo. Te kii' ka'án ñā nī taxi Ndiosí viko ni'i' Cristo sakuu' ñā yoo ndii, süu' kuni kachi a ñā viko ni'i' tu Cristo ndee mii' Ndiosí. Kuachi ndii mii' Ndiosí nī taxi te viko ni'i' Cristo sakuu' ñā jaan'. ²⁸Ndisu kii' ndi'i' sakuu' ñā jaan' viko ni'i' Cristo ndii, sakan' te xa' mii' Cristo, si'e a, taxi ñā viko ni'i' ñā'a' Ndiosí, sakan' ñā mii' a nī taxi te viko ni'i' Cristo sakuu' ñā jaan'. Sakan' te iin ndaa' mii' kuiti' Ndiosí ka'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' sakuu' nuu' ñā yoo.

²⁹Naa' kändixa' sava' ndo'ó ña' natiaku' e' kii' kuví e' ndii, ne' yivi', ne' chichi' xa'a' ne' xa' ni' xii' ndii, küvi' xachi' chindiee' ña'a' nia' naa' sakan' te' natiaku' ne' ni' xii'. Kōo' ndee' iin' xa'a' ña' kuchí nia' xa'a' ne' ni' xii' jaan' naa' sakan' nduu' a. ³⁰Te' kōo' tu' ndee' iin' xa'a' ña' sakukuein' xiin' mii' ndu'u' saa' kivi' kua'an' xa'a' ichi' Jesús naa' natiaku' ne' ni' xii'. ³¹Ne' ta'an' i, ka'an' kaxi' i' xiin' ndo' ña' saa' kivi' sakukuein' xiin' mii' i' xa'a' ichi' Jesús xa'a' ña' va'a' kuni' nimá i' xa'a' ña' ni' xaa' xto'o' e' Jesucristo xa'a' ndo'. ³²Kii' ni' xika' i' ñuu' Éfeso ndii, ni' kani' ta'an' kuento' i' xiin' kua'a' ne' yivi', ne' nduu' ndee' naa' kiti' iku'. Naa' ndixa' xna'a' ña' natiaku' ne' ni' xii' ndii, kōo' xachi' xata' a' jaan'. Ndee' chaa' ka' saa' e' naa' ka'an' ne' yivi' ndii: "Kuxi' e', te' ko'o' e' vitin, te' tiaan' kuví e'." Sakan' kachi' nia'. ³³Küni' xa'an' xiin' mii' ndo': "Ña' ndiaka' ta'an' ndo' xiin' ne' xini' xa'an' jaan' ndii, sativi' nia' ña' va'a' ña' xixaá ndo'." ³⁴Nachinaa' kaxi' ndo' ini' ndo', te' saa' ka' ndo' kuachi' nuu' Ndiosí, kuachi' ndii, sava' ndo'ó ndii, ndee' Ndiosí xini' ndo'. Ka'an' i' sakan' te' ka'an' nuu' ndo'.

Ka'an' Pablo saa' natiaku' e' saa' Ndiosí

³⁵Ndisu' tee' kuein' ndatu'un' sava' ndo'ó yu'u' ndii: "¿Saa' tu' natiaku' ne' ni' xii'? ¿Te' xiin' ndee' nuu' ñu'u' nde'i' natiaku' nia'?", kachi' ndo'. ³⁶Ne' küu' kaxi' xna'a' nduu' ndo', sakan' ña' kuni' a' ña' kuví iin' tikin' ña' nuu' kii' chi'i' e' te' nata'vi' a. ³⁷Te' ña' chi'i' e' ndii, süu' itun' a' tun' nakun' jaan' nduu' nu', süu' jaan' ndii tikin' kuiti' a' chi'i' e', naa' ndikin' trigo' nduu' a, uun' naa' ndee' ndiaa' ka' nuu' inga' tikin' chi'i' e'. ³⁸Ndisu' mii' Ndiosí nduu' ña' taxi' itun' tikin' jaan' saa' xtani' mii' a' koo' tun' jaan', te' xa' siin' xa' siin' iin' itun' ni' taxi' Ndiosí xa'a' i'in' tikin'. ³⁹Süu' xa' iin' ndaa' nuu' kuu' sakuu' ñu'u' nde'i', süu' jaan' ndii xa' iin' kuu' ñu'u' nde'i' ne' yivi', te' xa' iin' kuu' tu' ñu'u' nde'i' kiti', te' xa' iin' kuu' ni' tu' ñu'u' nde'i' tiaka', te' sakan' tu' xa' iin' kuu' ñu'u' nde'i' saa. ⁴⁰Te' sakan' tu' xa' tuku' ni' xa'a' Ndiosí ña' yoo' ndivi' te' sakan' ña' yoo' nuu' ñu'u' iin' yivi', ndisu' xa' siin' ndatun' ña' yoo' ndivi', te' xa' siin' tu' ndatun' ña' yoo' nuu' ñu'u' iin' yivi'. ⁴¹Te' sakan' tu' xa' siin' yi'é' ñu'u', te' xa' siin' ni' tu' yi'é' yoo', te' xa' siin' ka' ni' tu' yi'é' tiuun'. Kuachi' ndii, i'in' tiuun' ndii, xa' yoo' xa' yoo' siin' saa' yi'é' ri'.

⁴²Iin' kachi' saa' tu' Ndiosí xiin' ñu'u' nde'i' e' kii' kuví e', te' natiaku' e' ndii. Ñu'u' nde'i' e', ña' kua'an' tixin' ñu'u' ndii, ña'

te'i nduu' a, ndisu ñu'u' nde'i e', ña ñatiaku nuu' Ndiosí ndii, ña kōo' kivi' te'i kundu a jaan'. ⁴³Ñu'u' nde'i e', ña kua'an tixin ñu'u' ndii, ña kuäsa' kuní nduu' a, ndisu ñu'u' nde'i e', ña ñatiaku saa Ndiosí ndii, ña ndatun' xava'a kundu a. Ñu'u' nde'i e', ña kua'an tixin ñu'u' ndii, kōo' ka ndiee' a, ndisu ñu'u' nde'i e', ña ñatiaku saa Ndiosí ndii, koo kua'a' ña ndiee' a. ⁴⁴Ñu'u' nde'i e', ña kua'an tixin ñu'u' ndii, kuenta iin yivi' kaa' nduu' a jaan', ndisu ñu'u' nde'i e', ña ñatiaku saa Ndiosí ndii, kuenta ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí kundu a jaan'. Sakan' ña naa' yoo ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta iin yivi' ndii, yoo tu ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí.

⁴⁵Sakan' tu yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: "Te Adán, te ni yoo ña nuu' ndii, Ndiosí ni taxi kivi' ñuu ra." Ndisu Adán, te ni yoo ña uvi, ña nduu' Jesús ndii, Espíritu ña taxi' kivi' ñuu e' nduu' a. ⁴⁶Ndisu süu' xi'na ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí, kumi' e', süu' jaan' ndii xi'na ka ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta iin yivi', kumi' e', sakan' vi' te ñatiin e' ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí. ⁴⁷Te yivi', te ni yoo ña nuu' ndii, kuenta iin yivi' ni nduu ra, ndisu te yivi', te uvi, ña nduu' xto'o e' Jesús ndii, kuenta ndivi' nduu' a. ⁴⁸Ñu'u' nde'i yoo', ne yivi' iin yivi' ndii, nakuitá xiin' ñu'u' nde'i Adán, te ni xa'a Ndiosí xiin' ñu'u' kuiti'. Te ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta ndivi' ndii, nakuitá a xiin' ñu'u' nde'i ña kumi' Jesús ndivi'. ⁴⁹Te saa nii' nakuitá ñu'u' nde'i e' xiin' ñu'u' nde'i te yivi', te ni xa'a Ndiosí xiin' ñu'u' kuiti' ndii, nii' sakan' tu nakuitá ñu'u' nde'i e' xiin' ñu'u' nde'i ña kumi' Jesús ndivi'. ⁵⁰Te kuni ka'an i xiin' ndo'ó, ñani ta'an i ndii, ñu'u' nde'i xiin' níi' ndii, küvi kundiee a mii' xa'ndia chuun' Ndiosí, te ni ndee küvi tu ko'ni ñu'u' nde'i, ña te'i jaan', mii' kōo' kivi' te'i ña'a jaan'.

⁵¹Te vitin kuní yu'u' ña kundani ndo' iin ña yoo si'e, ña xini iin ndaa' mii' kuiti' Ndiosí. Süu' sakuu' e' küvi, ndisu sakuu' e' ndii, nama a ñu'u' nde'i e' saa Ndiosí. ⁵²Te ña jaan' ndii, numi' va xka'ndia a ndee naa kii' nakuaní e' iin xa'a te nakoto'ni' kuiti' e' kii' ndi'i nde'i ndachuun' tun' nichí' so'o' ndi'i'. Sakan' ña kivi' so'o' ndi'i' jaan' ndii, nde'i ndachuun' tun' nichí', te ne ni xi'i ndii, ñatiaku ña xiin' ñu'u' nde'i ña kōo' kivi' küvi ka. Te yoo', ne tiaku kii' sakan' ndii, nama Ndiosí ñu'u' nde'i e'. ⁵³Sakan' ña kuní a ña nama Ndiosí ñu'u' nde'i e', ña te'i kaa',

te kōo' kivi' te'i ka a. Te sakan' tu nama Ndiosí ñu'u' nde'i e', ña xi'i kaa', te kōo' kivi' kuvi ka a.

⁵⁴Te kii' xa ni nama Ndiosí ñu'u' nde'i e' kaa', te kōo' kivi' te'i ka a, xiin' kii' xa ni nama tu a ñu'u' nde'i e' kaa', te kōo' kivi' kuvi ka a ndii, sakan' te xinu tu'un Ndiosí mii' ka'an a ndii: "Te ña kumi' ndiee' nuu' ña xa'ni' yoo' ndii, xa ni ndoñu'u' xachi' a xa'a' ña ni kanando e' xiin' ña ndiee' Ndiosí. ⁵⁵Yo'ó, ña xa'ni' rain, ¿mii' kua'an ña kanando un' ndu? Yo'ó, yavi ndii rain, ¿mii' kua'an ña sando'o' un' ndu ndee naa kii' xaxi' tisu'ma?" ⁵⁶Sakan' ña kuachi e' nduu' ndiee' ña xa'ni' jaan', te sando'o' a yoo', te ña ndiee' kuachi e' nduu' tu'un nde'i' Ndiosí. ⁵⁷Ndisu chindani Ndiosí ña xa ni taxi a ña ni kanando e' ña xa'ni' jaan' xa'a' ña ni xaa xto'o e' Jesucristo xa'a' e'.

⁵⁸Nani ta'an' mani' i, xa'a' a jaan' na kuni a ña kua'an na kua'an ndo' ña kuita ni'i va ndo' nuu' ichi' Jesús. Te kua'an na kua'an tu ndo' ña xaa' ndo' chuun nuu' xto'o e' jaan', sakan' ña xini ndo' ña chuun nuu' xto'o e', ña xaa' ndo' jaan' ndii, xaa' saka ndo' a.

**Kaya ne ini xini Jesús ndiee' ñuu Corinto xu'un'
te chindiee' nia inga ne ini tu xini Jesús**

16 ¹Te vitin kuni ka'an i xa'a' ña kayá xu'un' te chindiee' ndo' inga ne nduu' kuenta Jesús ndii, saa ndo' a saa nii' ni ka'an chuun' i xiin' ne nakayá xa'a' Jesús, ne ndiee' ñuu Galacia. ²Te i'in ndo'ó ndii, i'in kivi' nuu' xa'a' ximana xta'ni' siin' ndo' chaa' xu'un' ña xiku'ún ya'vi' ndo' kii' xachuun' ndo', te taxa'a ndo' a. Sakan' te kii' xaa i ndii, nakaya ki'i' ka ndo' ña jaan'. ³Te kii' xaa i mii' ndiee' ndo' ndii, ke'i i iin tutu taxi i nda'a' ne ni nakaxin ndo', te ku'un nia ñuu Jerusalén xiin' xu'un' ña ni kaya ndo' jaan', te ti'vi' ña'a' i ikan'. ⁴Te naa' kuni a ña ku'un tu yu'u xiin' ne jaan' ndii, ku'un i xiin' nia.

Ka'an tuni Pablo ña ku'un ra ñuu Corinto

⁵Kii' ndi'i xka'ndia i ñu'u' Macedonia, sakan' te ku'un i mii' ndiee' ndo', sakan' ña xi'na ka ikan' kuni a xka'ndia i. ⁶Tee' kuein' ndoo i iin xa'a' mii' ndiee' ndo', uun kuein' ikan' ndu'u' i ndee xka'ndia yoo' ña vixin, te kuvi chindiee' ndo' yu'u, te ku'un i mii' kuni a ku'un i. ⁷Kuachi ndii, kuni i ña xka'ndia

xaa kuiti' i mii' ndiee' ndo' vitin, süu' jaan' ndii kuní i ña ndoo i mii' ndiee' ndo' ndia'vi' kivi' naa' ni kuni xto'o e'. ⁸Ndisu ndoo i ñuu Éfeso yo'o' ndee tondia viko' Pentecostés, ⁹sakan' ña yoo kua'a' va ne kuni kuni so'o tu'un Ndiosi ñuu yo'o', te va'a va kivi' nduu' a te ka'an ndoso' i tu'un a jaan', tee' ndee yoo kua'a' tu ne ndasi' yu'u.

¹⁰Te naa' xaa Timoteo mii' ndiee' ndo' ñaa' ndii, koto ña'a' ndo', te va'a kuni ra kundu'u' ra xiin' ndo', sakan' ña te xaa' chuun nuu' xto'o e' nduu' tu te jaan' ndee naa yu'u. ¹¹Te xa'a' a jaan' na kuu' ndee iin ndo' ka'an kui'e xa'a' ra, süu' jaan' ndii chindiee' ña'a' ndo' te kuvi ya'a ra ku'un mani' ra, te kuvi xaa nata'an' ra xiin' i mi' xika' i yo'o'. Sakan' ña ndiatu' i ña kixin ra xiin' inga ñani ta'an' e'.

¹²Te te nduu' ñani e' Apolos ndii, ni ka'an nda'vi va i xiin' ra ña ku'un na ra mii' ndiee' ndo' xiin' inga ñani ta'an' e', te ni xiin xachi' ra ku'un ra vitin, ndisu ku'un ra tuku ichi' kii' kunia'a ra.

Ti'vi' Pablo cha'an' ne ndikún ichi' Jesús, ne ndiee' ñuu Corinto

¹³Ndo'ó, ne ta'an' i ndii, ku'un naa ñu'u' tu'va ini ndo', te kuita ni'i naa ita' ni'i tu ndo' nuu' ña ini ndo' xini ndo' Jesús, te sakan' tu na kuixa naa xixa' ka ni tu ini ndo' nuu' ichi' a, te na kaka ni'i ndituni tu ndo'. ¹⁴Te sakuu' ña xaa' ndo' ndii, saa ndo' a xa'a' ña ndani ta'an' ndo'.

¹⁵Ñani ta'an' i, xini kaxi' ndo'ó ña ne vi'e Estéfanos ndii, ne ni natiin nuu' tu'un va'a xa'a' Jesús ñuu Acaya nduu' nia, te xini tu ndo' ña ni chindiee' kua'a' tu nia ne nduu' kuenta Jesús xiin' e'. ¹⁶Ka'an nda'vi yu'u xiin' ndo' ña saxinu ndo' ña ka'an ne yivi', ne nduu' ndee naa ne jaan', te sakan' tu sakuu' ne chindiee' xiin' ne xachuun' u'vi tu ndee naa ne jaan' nuu' chuun xa'a' xto'o e'. ¹⁷Va'a va kuni i ña ni kixin ne ni kiee mii' ndiee' ndo' mii' ndu'u i yo'o', te nduu' Estéfanos, xiin' te nduu' Fortunato, xiin' te nduu' Acaico, sakan' ña xa ni kuini i vitin, tee' ndee küvi kuni nduchi' nuu' i ndo'ó. ¹⁸Sakan' ña ni saki'vi nia nimá i te sakan' tu nimá ndo'ó. Te ne yivi', ne nduu' naa ne jaan' ndii, kuni a ña tiin mani' ña'a' ndo'.

¹⁹Sakuu' ne nakayá xa'a' Jesús, ne ndiee' nda'a' ñu'u' Asia ndii, ti'vi' nia cha'an' ndo'. Te ñani e' Aquila xiin' ku'va e' Priscila xiin' sakuu' ne nakayá xa'a' Jesús vi'e nia ndii, ti'vi'

kua'a' tu ne jaan' cha'an' ndo' kuenta xto'o e'. ²⁰Te sakan' tu ti'vi' sakuu' ne ta'an' e', ne xika' ichi' Jesús ñuu Éfeso yo'o', cha'an' ndo'. Te chito nuu' ta'an' ndo' kuenta Jesús, te xiin' ña jaan' nakuatū ta'an' ndo'.

²¹Te cha'an' ndo' ña ti'vi' i nda'a' ndo' yo'o' ndii, mii' yu'u, te nduu' Pablo, ke'i a xiin' nda'a' i.

²²Naa' ndäni yoo ka nduu' ne yivi' xto'o e' Jesucristo ndii, na nacha'an nia saa Ndiosí. Te xto'o e' ndii, xa kuaxi a.

²³Te na sañu'u' na xto'o e' Jesucristo sakuu' ndo'ó. ²⁴Te ndani i sakuu' ndo'ó xa'a' a ña iin ndaa' nduu' e' xiin' xto'o e' Jesucristo jaan'. Sakan' na kunduu a.